

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวบท รายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ปี พ.ศ. 2553 ตามที่ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อค้นหาวาทกรรม ความหมาย และศึกษาระบบการสร้างวาทกรรม ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553”
2. เพื่อศึกษาถึงวาทกรรมที่สะท้อนการใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553”
3. เพื่อศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ในช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553”

ทั้งนี้ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษครั้งนี้ คือ การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบไปด้วย ข้อมูลประเภทเอกสาร ข้อมูลประเภทเทปบันทึกเสียง และข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้รับสารหลักในกลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ คือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน ซึ่งติดตามรับชมรายการอย่างสม่ำเสมอ

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อดัชนีหาวาทกรรม ความหมาย และศึกษากระบวนการสร้างวาทกรรม ของรายการ เชื้อม้นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือน มีนาคม-พฤษภาคม 2553”

การค้นหาวาทกรรม และความหมาย ในรายการเชื้อม้นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือน มีนาคม-พฤษภาคม 2553”

สำหรับการนำเสนอความหมาย ความคิด คตินิยมต่างๆ ในเกิดขึ้นในรายการเชื้อม้น ประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ได้ปรากฏผ่านประเภทของวาทกรรม 15 ชุด ดังการสรุปผลต่อไปนี้

1. วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง

วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง นายกรัฐมนตรี นำมากล่าวในรายการมากที่สุด ถึง 79 ประเด็น เพราะช่วงเวลาจากเดือนมีนาคมถึงเดือน พฤษภาคม 2553 ถือว่าเป็นช่วงที่ผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงได้ทยอยเดินทางเข้ามายังกรุงเทพมหานคร และทำการปักหลักตั้งเวทีประท้วงให้รัฐบาล ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยุบสภา ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2553 ส่งผลให้บ้านเมืองเกิดสถานการณ์ความรุนแรงหลายเหตุการณ์ ดังนั้น รายการ เชื้อม้นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ นายกรัฐมนตรีจึงได้ชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบความหมายที่นายกรัฐมนตรีกล่าวสะท้อนผ่านตัวบทหลาย ความหมายด้วยกัน ดังนี้

- 1.1 การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ แต่ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย
- 1.2 รัฐบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองตามกฎหมาย
- 1.3 มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนต้องการให้เกิดความรุนแรง
- 1.4 รัฐบาลไม่ต้องการความรุนแรงและไม่มีแนวคิดที่จะใช้ความรุนแรง
- 1.5 การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงมีขบวนการต่างๆ ที่เชื่อมโยงถึงกัน
- 1.6 การชุมนุมมีพัฒนาการในทางเลวร้าย
- 1.7 การชุมนุมมีขบวนการที่มีลักษณะของการก่อการร้าย
- 1.8 มีกลุ่มที่ต้องการล้มแผนปรองดองเพื่อหวังผลบางประการ
- 1.9 กลุ่มคนเสื้อปฏิเสธที่จะยุติการชุมนุม

2. วาทกรรมว่าด้วยการดำเนินงานของรัฐบาล

ในส่วนนี้ สรุปได้ว่าเป็นความหมายที่อยู่ภายใต้ “อุดมการณ์ทำเพื่อประชาชน” กับแนวคิดความเชื่อที่ว่าการทำงานเพื่อความสุขของประชาชนเป็นภาระหน้าที่ของนักปกครอง ดังนั้นด้วยแนวคิดเช่นนี้ รัฐบาลย่อมได้รับความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ได้รับการยอมรับ และการสนับสนุนจากประชาชน ทั้งนี้ผู้สร้างวาทกรรมได้ทำการกล่าวโดยมีประเด็นที่กล่าวถึงรองลงมาจากวาทกรรมชุดแรก คือมีจำนวน 53 ประเด็น ภายใต้ชุดความหมายทั้งสิ้น 8 ข้อ ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

- 2.1 รัฐบาลเร่งดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องและมีความคืบหน้าอย่างดี
- 2.2 การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นประโยชน์กับประชาชน และประสบความสำเร็จด้วยดี
- 2.3 การดำเนินงานของรัฐบาลจะสำเร็จได้ หากมิได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย
- 2.4 การดำเนินงานตามนโยบายจะยังคงเดินหน้าต่อไป แม้จะมีสถานการณ์การชุมนุม
- 2.5 การดำเนินการปฏิรูปประเทศไทยคือแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน
- 2.6 แม้การชุมนุมส่งผลต่อภาพรวมของเศรษฐกิจ แต่รัฐบาลสามารถเรียกความเชื่อมั่นกลับมาได้
- 2.7 รัฐบาลมีแผนดูแลประชาชนตามงบประมาณ ปี 2554

3. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม

สำหรับ “วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม” จะพบว่ารัฐบาลมีการให้ความหมายที่ล้นเกินของการปฏิบัติการทางกฎหมายต่างๆ ที่รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ นำมาดำเนินการใช้แก้สถานการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้น ซึ่งจากตัวอย่างทั้งหมดจะพบทั้งหมด 49 ประเด็น ภายใต้ชุดความหมาย 15 ชุด ที่สรุปได้ว่า รัฐบาลมีพัฒนาการของความเด็ดขาดในการดำเนินการทางกฎหมายอย่างชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในเหตุชุมนุมทั่วไป และในการสลายการชุมนุมทั้งสองครั้งที่เกิดขึ้นในวันที่ 10 เมษายน 2553 และวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 ดังนี้

- 3.1 การประกาศใช้กฎหมายความมั่นคง ก็เพื่อป้องกันเหตุ
- 3.2 การประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ต้องเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
- 3.3 การสลายการชุมนุมตามแนวทาง พ.ร.ก. ต้องยึดหลักการสากล
- 3.4 รัฐบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองตามกฎหมาย
- 3.5 การใช้กฎหมายความมั่นคงมีหลักการที่เหมาะสมและสามารถป้องกันปัญหาได้ในระดับดี
- 3.6 รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
- 3.7 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานเข้ามาแก้ไข
- 3.8 ประชาชนเดือดร้อนจนต้องเรียกร้องการสลายชุมนุม
- 3.9 รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ
- 3.10 รัฐบาลจะไม่ละเว้นที่จะดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิด

- 3.11 การประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นหน้าที่ของฝ่ายกองทัพ
- 3.12 ปฏิบัติการต่างๆ ของสอฉ. มีเหตุมีผลและเป็นลักษณะของการป้องกันตัว
- 3.13 รัฐบาลและเจ้าหน้าที่จะกระทำการโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนอย่างถึงที่สุด
- 3.14 รัฐบาลจะควบคุมตัวผู้กระทำความผิดตามหลักการแห่ง พ.ร.ก. จุกเงิน
- 3.15 ผู้กระทำความผิดจะต้องรับการพิจารณาตามคดีก่อการร้าย

4. วาทกรรมว่าด้วยการยุติความขัดแย้ง

วาทกรรมชุดนี้ รัฐบาลเริ่มกล่าวในช่วงต้นเดือนเมษายน 2553 เพราะการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ยังคงดำเนินต่อไป ดังนั้น นายกรัฐมนตรีย่อมจะต้องออกมาพูดจาปราศรัยเรียกร้องให้เกิดความสงบ สันติในบ้านเมือง ทั้งนี้ การกล่าววาทกรรมชุดนี้ เกิดขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่เดือนเมษายนจนถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งมีการนำเสนอแนวทางต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นถึง 49 ประเด็นภายใต้ความหมาย 12 ชุด ทั้งนี้ ส่วนที่นายกรัฐมนตรีเน้นย้ำมาก คือ แผนปรองดองแห่งชาติ ซึ่งพบมากก่อนที่จะมีการสลายชุมนุมวันที่ 19 พฤษภาคม เนื่องจากนายกรัฐมนตรีต้องการให้มีการยุติการชุมนุมเคลื่อนไหว แต่อย่างไรก็ดีหลังสลายการชุมนุมจบสิ้นไปแล้ว การนำเสนอแนวทางก็ยังคงดำเนินต่อไป ดังต่อไปนี้

- 4.1 ปัญหาความขัดแย้งสามารถแก้ไขได้ถ้าร่วมมือกัน และไม่ยึดเอาความต้องการของฝั่งใดฝั่งหนึ่งเป็นที่ตั้ง
- 4.2 การทำประชาบดีถือเป็นหนทางสู่การแก้ไขปัญหา
- 4.3 นายกรัฐมนตรีมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- 4.4 การยุติปัญหาดังกล่าวทางออกทั้งทางการเมือง และทางความมั่นคง
- 4.5 แผนปรองดองแห่งชาติเป็นสิ่งที่ดี มีแนวทางเพื่อยุติความขัดแย้ง
- 4.6 แผนปรองดองมิใช่การปรองดองกับผู้ก่อการร้าย หรือ ผู้กระทำความผิด
- 4.7 รัฐบาลรับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายเกี่ยวกับแผนปรองดอง
- 4.8 รัฐบาลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- 4.9 ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการเห็นการปรองดอง
- 4.10 ผู้ชุมนุมควรเข้าร่วมกระบวนการปรองดอง
- 4.11 การดำเนินการตามแผนปรองดองได้รับความร่วมมือและมีความคืบหน้า
- 4.12 รัฐบาลยังคงเดินหน้าตามแผนปรองดองแห่งชาติ

5. วาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง

วาทกรรมชุดนี้เกิดขึ้นนับแต่การชุมนุมเพิ่งเริ่มต้น ทั้งนี้นายกรัฐมนตรีต้องการชี้แจงว่าในการตอบรับข้อเสนอ นั้น มีเงื่อนไขหลายอย่างที่ต้องพิจารณาประกอบ โดยเฉพาะเป้าหมายเพื่อให้บ้านเมืองสงบสุข ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงเรื่องนี้ โดยมีลักษณะที่ไม่ต่างกันมากนักตามช่วงเวลา กล่าวคือ เป็นวาทกรรมที่สะท้อนถึงการยืนยันว่าการยุบสภา นั้นไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งนายกรัฐมนตรีไม่สามารถทำตามข้อเสนอได้ ทั้งหมดเกิดขึ้นรวม 44 ประเด็น ภายใต้ความหมาย 8 ชุด ดังต่อไปนี้

- 5.1 นายกรัฐมนตรียินดีที่จะยุบสภาฯ หากพิจารณาแล้วเกิดประโยชน์กับประเทศ
- 5.2 รัฐบาลทำตามกติกา และต้องการให้ทุกฝ่ายทำตามกติกา
- 5.3 ข้อเสนอของแกนนำ นปช. อาจมีวาระซ่อนเร้นอื่นๆ ที่ไม่เป็นไปตามกติกา
- 5.4 นายกรัฐมนตรีรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย เกี่ยวกับข้อเสนอของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
- 5.5 การยุบสภาฯ ไม่เกิดประโยชน์กับประเทศ
- 5.6 รัฐบาลจะไม่ทำตามข้อเสนอที่มีลักษณะข่มขู่คุกคาม
- 5.7 นายกรัฐมนตรียินดีที่จะยุบสภาฯ แล้วจัดให้มีการเลือกตั้ง หากทุกคนทำตามกติกา
- 5.8 เมื่อมีแผนปรองดองแล้ว จะไม่มีการต่อรองใดๆ อีก

6. วาทกรรมว่าด้วยการฟื้นฟูประเทศหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง

วาทกรรมชุดนี้ นายกรัฐมนตรีกล่าวในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม คือเริ่มตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2553 หรือหลังจากเหตุการณ์ความวุ่นวายจากการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง และเหตุสลายการชุมนุมผ่านพ้นไปแล้วทั้ง 2 ครั้ง ทั้งนี้เพราะประเทศไทยได้รับผลกระทบมากมายหลายด้าน รวมไปถึงการที่มีประชาชนบาดเจ็บ และเสียชีวิตจำนวนมาก ดังนั้นนายกรัฐมนตรีจึงได้กล่าวถึงเรื่องนี้ตามความหมายต่างๆ 19 ประเด็นภายใต้ชุดความหมาย 8 ชุด ดังต่อไปนี้

- 6.1 ประเทศไทยจะดีได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ
- 6.2 ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- 6.3 การตรวจสอบข้อเท็จจริงจำเป็นต้องมีคนนอกเข้ามาดูแล
- 6.4 รัฐบาลพร้อมให้ฝ่ายค้านอภิปรายตรวจสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์สลายการชุมนุม
- 6.5 รัฐบาลยังคงเดินหน้าตามแผนปรองดองแห่งชาติต่อไป
- 6.6 รัฐบาลมีมาตรการดูแลเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างครอบคลุมทั่วถึง ทั้งความเสียหายภายนอก และการเยียวยาด้านจิตใจ
- 6.7 การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องสำคัญเพื่อหาทางออกของความขัดแย้ง

6.8 ประชาชนคนไทยเห็นใจในความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบ

7. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาล ต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

วาทกรรมชุดนี้เกิดขึ้นในวันที่ 30 พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ตลอดทั้งสามเดือน คือ ตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 โดยมีประเด็นที่กล่าวถึงทั้งหมด 18 ประเด็น ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีกล่าวในการพบปะเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง การเมือง ตลอดจนการสลายการชุมนุม ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา แก่คณะทูตานุทูตและสื่อมวลชน ต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่กลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนของนานาชาติในเวทีโลก โดยผู้วิจัยพบว่านายกรัฐมนตรีกล่าวโดยสร้างความหมายที่ไม่ต่างจากความหมายที่เกิดขึ้น ก่อนหน้านั้น แต่ในทศวรรษการวันนี้ จะเป็นการกล่าวแบบสรุปภาพรวมทั้งหมดที่เกิดขึ้น ดังชุด ความหมายทั้ง 11 ชุด ต่อไปนี้

7.1 การดำเนินการในเหตุการณ์ความไม่สงบของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่เป็นปฏิบัติการที่ถูกต้องตามกฎหมายสากล และสามารถตรวจสอบได้ทุกประเด็น

7.2 รัฐบาลไม่ต้องการเห็นความรุนแรง และไม่มีแนวคิดที่จะใช้ความรุนแรง

7.3 การชุมนุมมีขอบเขตที่มีลักษณะของการก่อการร้าย

7.4 รัฐบาลพยายามที่หาทางระงับ

7.5 ปฏิบัติการกระชับวงล้อมประสบผลในระดับดี

7.6 สถานการณ์คลี่คลายในระดับที่น่าพอใจ

7.7 การตรวจสอบข้อเท็จจริงจำเป็นต้องมีคนนอกเข้ามาดูแล

7.8 รัฐบาลจะดำเนินการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบอย่างทั่วถึง

7.9 การเยียวยาผู้ประสบความเดือดร้อนตามแผนปรองดอง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย

7.10 รัฐบาลพร้อมให้ฝ่ายค้านอภิปรายตรวจสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์สลายการชุมนุม

7.11 รัฐบาลสามารถตอบคำถามของทูตานุทูตได้ทุกประเด็น

8. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม

สำหรับวาทกรรมชุดนี้ปรากฏในช่วงวันที่ 23 พฤษภาคม หรือหลังเหตุสลายการชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดง ในช่วงวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 นั้น และภายหลังจากนั้น เหตุการณ์นี้ได้สร้างความคลางแคลงใจ และความขัดแย้งแก่สังคมเป็นวงกว้าง ดังนั้นนายกรัฐมนตรีจึงกล่าวในรายการเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับปฏิบัติการนี้ ออกมาทั้งหมด 11 ประเด็น โดยเน้นย้ำว่าปฏิบัติการนี้เกิดขึ้นเพราะ

ต้องการยุติการชุมนุม ที่มีเค้าวางว่าจะนำไปสู่ความรุนแรง เนื่องจากพบว่ามีอาวุธสงครามอยู่ในพื้นที่การชุมนุมจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์จากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน ว่ามีกลุ่มติดอาวุธแอบแฝงเข้ามาทำร้ายประชาชนว่า ดังนั้นการกระทำต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ต้องใช้ความระมัดระวังสูงอยู่ภายใต้หลักการที่เป็นสากลต่างๆ ดังความหมาย ทั้งหมด 4 ชุด

- 8.1 รัฐบาลและ คอช. ใช้ความระมัดระวังในปฏิบัติการกระชับวงล้อมกับผู้ชุมนุม
- 8.2 เจ้าหน้าที่ทหารมิได้ทำร้ายประชาชน หากแต่เป็นการป้องกันตน
- 8.3 ปฏิบัติการกระชับวงล้อมประสบผลในระดับดี
- 8.4 ผู้เสียชีวิตจำนวนมากเกิดหลังปฏิบัติการกระชับวงล้อมเสร็จสิ้นไปแล้ว

9. ว่าทกรรมว่าด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน

สำหรับ ว่าทกรรมชุดนี้เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม เพราะสถานการณ์การชุมนุมรุนแรงขึ้น คนเสื้อแดงจำนวนมากมาชุมนุมรวมตัวกันในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเรียกกันว่า “ยุทธการแดงทั้งแผ่นดิน” โดยเฉพาะในวันที่ 14 มีนาคม 2553 ที่แกนนำคนเสื้อแดงเรียกร้องรัฐบาล ชิดเส้นตายให้นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยุบสภาฯ ภายในเวลาเที่ยงวัน มิเช่นนั้น ผู้ชุมนุมจะทำการเคลื่อนขบวนไปทั่วกรุงเทพฯ สิ่งเหล่านี้ด้านหนึ่งย่อมส่งผลให้ประชาชนโดยทั่วไป เกิดความวิตกกังวล กอปรกับการที่มีกระแสข่าวลือว่าจะมีการประกาศใช้กฎหมายพิเศษ คือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) ยิ่งทำให้ประชาชนเกิดความตระหนกตกใจมากยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงต้องบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ด้วยการประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (พ.ร.บ.ความมั่นคง) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ความสงบเรียบร้อยจะเกิดขึ้นมิได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนและเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวไว้ทั้งหมด 9 ประเด็น ตามชุดความหมายทั้งหมด 3 ชุด ดังนี้

- 9.1 ความสงบเรียบร้อยเกิดจากความร่วมมือกันของเจ้าหน้าที่กับประชาชน
- 9.2 นายกรัฐมนตรีมองเห็นถึงความเสียสละของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ
- 9.3 นายกรัฐมนตรีเชื่อมั่นในความเป็นมืออาชีพรองเจ้าหน้าที่

10. ว่าทกรรมว่าด้วยการทำงานของสื่อมวลชน

ว่าทกรรมว่าด้วยการทำงานของสื่อมวลชนชุดนี้ ปรากฏทั้งหมด 5 ประเด็น ทั้งนี้ เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม เนื่องด้วยเพราะในสถานการณ์การชุมนุมที่กำลังก่อตัว อยู่ในความสนใจ

ของสังคมเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะสื่อสารมวลชนที่ติดตามและให้ความสนใจที่จะนำเสนอข่าวสาร
สารอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในบริบทที่นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นำมากล่าวในรายการ
คือประเด็นที่สื่อสารมวลชนบางสำนัก นำเสนอข่าวสารที่ไม่เป็นความจริง เข้าข่ายหมิ่นประมาท
และละเมิดจรรยาบรรณ ทั้งนี้ตามความหมายดังต่อไปนี้

- 10.1 สื่อควรกำกับดูแลตัวเอง และใช้เสรีภาพไปในทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 10.2 รัฐบาลไม่เคยแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชน
- 10.3 รัฐบาลจะวางกติกาให้เกิดความเป็นธรรมในการดำเนินการทางกฎหมาย

11. วาทกรรมว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย

วาทกรรมว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย ผู้วิจัยพบประเด็น เช่น การกล่าวถึงการก้าวขึ้น
ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของตนเอง และจัดตั้งรัฐบาลผสม เป็นสิ่งที่กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง ใช้
อ้างเพื่อทำลายความชอบธรรมของนายกรัฐมนตรี ซึ่งสะท้อนความหมายว่า

- 11.1 นายกรัฐมนตรีมีความเป็นประชาธิปไตย

12. วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ

สำหรับ “วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ” เกิดขึ้นเนื่องจากในสถานการณ์ขณะนั้น นอกจากจะมี
กระแสข่าวถึงการเตรียมประกาศใช้กฎหมายพิเศษเพื่อปราบปรามประชาชนแล้ว ข่าวลือที่ไม่
สามารถอ้างแหล่งที่มาได้ ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องออกมาชี้แจงและ
เรียกร้องให้คนไทยใช้วิจารณญาณในการรับฟัง ซึ่งมีชุดความหมายต่อไปนี้

- 12.1 มีการปล่อยข่าวลือเพื่อสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น
- 12.2 รัฐบาลเปิดเผย บอกกล่าว ชี้แจงข่าวสารด้วยความเป็นจริง

13. วาทกรรมว่าด้วยมาตรการรักษาความปลอดภัยหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง

วาทกรรมชุดนี้ นายกรัฐมนตรีกล่าวในวันที่ 23 และ 30 พฤษภาคม 2553 เกิดขึ้นเมื่อการ
ชุมนุมได้สิ้นสุดไปแล้ว เพื่อบอกกล่าวให้ประชาชนมีความมั่นใจว่า จะสามารถกลับมาดำเนินชีวิต
ได้ตามปกติ รัฐบาลรัฐบาลจึงยกเลิกการประกาศเคอร์ฟิวส์ ที่ได้ดำเนินใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง แต่

จำเป็นต้องมีการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้น เช่น การคงไว้ซึ่งการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) ทั้งนี้ ภายใต้ความหมายที่ว่า

13.1 แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะยุติการชุมนุมเป็นผลสำเร็จ แต่สถานการณ์การก่อความไม่สงบยังวางใจไม่ได้

14. วาทกรรมว่าด้วยการก่อวินาศกรรม

วาทกรรมชุดนี้ เกิดขึ้นเพื่อชี้แจงถึงเหตุการณ์ที่มีการเผาอาคารสถานที่ต่างๆ ตลอดจนเกิดการทำร้ายประชาชนจนมีผู้เสียชีวิตเกิดขึ้น โดยเฉพาะเหตุการณ์สังหารหมู่ 6 ศพ ภายในวัดปทุมวนาราม ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีระบุว่าเหตุการณ์ทั้งหมด เป็นการกระทำของกลุ่มที่ติดอาวุธและแอบแฝงเข้ามาในช่วงที่สถานการณ์การสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ทหารสิ้นสุดลงแล้ว เป็นวาทกรรมที่สะท้อนว่าในการชุมนุมเคลื่อนไหวครั้งนี้ มีกลุ่มไม่หวังดีแอบแฝงเข้ามาเพื่อสร้างสถานการณ์ความวุ่นวาย ซึ่งถือว่าเป็นผู้ก่อการร้าย ทั้งนี้ การที่ประชาชนบาดเจ็บ และเสียชีวิตจำนวนมากนั้น เกิดขึ้นจากน้ำมือของบุคคลกลุ่มที่นี้ ที่ต้องการสร้างเงื่อนไขไปสู่ความแตกแยกให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ตามความหมายที่ว่า

14.1 การก่อวินาศกรรมมิใช่ฝีมือของฝ่ายเจ้าหน้าที่ แต่เป็นกองกำลังติดอาวุธที่แฝงตัวเข้ามา

15. วาทกรรมว่าด้วยอำมาตยาธิปไตย

วาทกรรมชุดนี้ ผู้สร้างวาทกรรมกล่าวเพื่อปฏิเสธว่า รัฐบาลภายใต้การนำของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มทหารในลักษณะของการถูกควบคุม หรือ สิ่งการต่างๆ ทั้งในการดำเนินงานตามนโยบายทั่วไป และการดำเนินการในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างให้เกิดความรู้สึกถึงภาวะของผู้นำรัฐบาลที่สามารถบริหารจัดการเรื่องต่างๆ ได้อย่างสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มิใช่การทำงานตามคำสั่งของฝ่ายทหาร หรือองคมนตรี ทั้งเรื่องที่เป็นนโยบายในการบริหารประเทศในภาวะปกติ และในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งประเทศชาติอยู่ในภาวะไม่ปกติ โดยมีการสร้างความหมายที่ว่า

15.1 การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลไม่เกี่ยวข้องกับระบอบอำมาตยาธิปไตย

จากการวิเคราะห์ความหมายของวาทกรรมทั้ง 15 ประเภท ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 สามารถสรุปได้ว่า ถูกกำกับการสร้างความหมายอยู่ภายใต้วาทกรรม 3 ชุดหลักได้แก่

1. วาทกรรมชุดผู้รักษากฎหมาย

1.1 วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง

ความหมาย

- การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ แต่ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย
- รัฐบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองตามกฎหมาย
- รัฐบาลไม่ต้องการความรุนแรงและไม่มีแนวคิดที่จะใช้ความรุนแรง

1.2 วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม

ความหมาย

- การประกาศใช้กฎหมายความมั่นคง ก็เพื่อป้องกันเหตุ
- การประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินต้องเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
- การสลายการชุมนุมตามแนวทางพ.ร.ก.ฉุกเฉินต้องยึดหลักการสากล
- รัฐบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองตามกฎหมาย
- กฎหมายความมั่นคงมีหลักการที่เหมาะสมและสามารถป้องกันปัญหาได้ในระดับดี
- รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
- สถานการณ์ที่เกิดขึ้นต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานเข้ามาแก้ไข
- รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ
- รัฐบาลจะไม่ละเว้นที่จะดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิด
- การประกาศใช้กฎหมายการศึกเป็นหน้าที่ของฝ่ายกองทัพ
- ปฏิบัติการต่างๆ ของ คอช. มีเหตุมีผลและเป็นลักษณะของการป้องกันตัว
- รัฐบาลและเจ้าหน้าที่จะกระทำโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนอย่างถึงที่สุด
- รัฐบาลจะควบคุมตัวผู้กระทำผิดตามหลักการแห่งพ.ร.ก.ฉุกเฉิน

1.3 วาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง

ความหมาย

- นายกรัฐมนตรียินดีที่จะยุบสภา หากพิจารณาแล้วเกิดประโยชน์กับประเทศ

- รัฐบาลทำตามกติกา และต้องการให้ทุกฝ่ายทำตามกติกา
- นายกรัฐมนตรีรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย เกี่ยวกับข้อเสนอของ นปช.
- การยุบสภา ไม่เกิดประโยชน์กับประเทศ
- นายกรัฐมนตรีคนที่จะยุบสภา แล้วจัดให้มีการเลือกตั้ง หากทุกคนทำตามกติกา
- เมื่อมีแผนปรองดองแล้ว จะไม่มีการต่อรองใดๆ อีก

1.4 วาทกรรมว่าด้วยการฟื้นฟูประเทศหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง

ความหมาย

- ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- การตรวจสอบข้อเท็จจริงจำเป็นต้องมีคนนอกเข้ามาดูแล
- รัฐบาลพร้อมให้ฝ่ายค้านอภิปรายตรวจสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์สลายการชุมนุม
- การทำประชามติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องสำคัญ

1.5. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของ รัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ความหมาย

- การดำเนินการในเหตุการณ์ความไม่สงบของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่เป็นปฏิบัติการที่ถูกต้องตามกฎหมายสากล และสามารถตรวจสอบได้ทุกประเด็น
- รัฐบาลไม่ต้องการเห็นความรุนแรง และไม่มีความคิดที่จะใช้ความรุนแรง
- รัฐบาลพยายามค้นหาทางรอมชอม
- ปฏิบัติการกระชับวงล้อมประสบผลในระดับดี
- สถานการณ์คลี่คลายในระดับที่น่าพอใจ
- การตรวจสอบข้อเท็จจริงจำเป็นต้องมีคนนอกเข้ามาดูแล
- รัฐบาลพร้อมให้ฝ่ายค้านอภิปรายตรวจสอบเกี่ยวกับเหตุการณ์สลายการชุมนุม
- รัฐบาลสามารถตอบคำถามของทูตานุทูตได้ทุกประเด็น

1.6 วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม

ความหมาย

- รัฐบาลและ ศอฉ. ใช้ความระมัดระวังในปฏิบัติการกระชับวงล้อมกับผู้ชุมนุม
- เจ้าหน้าที่ทหารมิได้ทำร้ายประชาชน หากแต่เป็นการป้องกันตน
- ปฏิบัติการกระชับวงล้อมประสบผลในระดับดี

1.7 วาทกรรมว่าด้วยการทำงานของสื่อมวลชน

ความหมาย

- สื่อควรกำกับดูแลตัวเอง และใช้เสรีภาพไปในทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- รัฐบาลไม่เคยแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชน
- รัฐบาลจะวางกติกาให้เกิดความเป็นธรรมในการดำเนินการทางกฎหมาย

1.8 วาทกรรมว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย

ความหมาย- นายกรัฐมนตรีมีความเป็นประชาธิปไตย

1.9 วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ

- ‘ ความหมาย - รัฐบาลเปิดเผย บอกกล่าว ชี้แจงข่าวสารด้วยความเป็นจริง

1.10 วาทกรรมว่าด้วยระบอบอำมาตยาธิปไตย

ความหมาย - การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลไม่เกี่ยวข้องกับระบอบอำมาตยาธิปไตย

2. วาทกรรมชุดผู้ก่อการร้าย

2.1 วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง

ความหมาย

- มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนต้องการให้เกิดความรุนแรง
- การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงมีขบวนการต่างๆ ที่เชื่อมโยงถึงกัน
- การชุมนุมมีขบวนการที่มีลักษณะของการก่อการร้าย
- การชุมนุมมีพัฒนาการในทางเลวร้าย
- มีกลุ่มที่ต้องการล้มแผนปรองดองเพื่อหวังผลบางประการ
- กลุ่มคนเสื้อปฏิเสธที่จะยุติการชุมนุม

2.2 วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม

ความหมาย

- ประชาชนเดือดร้อนจนต้องเรียกร้องการสลายชุมนุม
- ผู้กระทำผิดจะต้องรับการพิจารณาตามคดีก่อการร้าย

2.3 วาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง

ความหมาย

- ข้อเสนอของแกนนำ นปช. อาจมีวาระซ่อนเร้นอื่นๆ ที่ไม่เป็นไปตามกติกา
- รัฐบาลจะไม่ทำตามข้อเสนอที่มีลักษณะข่มขู่คุกคาม

2.4 วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ความหมาย - การชุมนุมมีขบวนการที่มีลักษณะของการก่อการร้าย

2.5 วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ

ความหมาย - มีการปล่อยข่าวลือเพื่อสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น

2.6 วาทกรรมว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง

ความหมาย - แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะยุติการชุมนุมเป็นผลสำเร็จ แต่สถานการณ์การก่อความไม่สงบยังวางใจไม่ได้

2.7 วาทกรรมว่าด้วยการก่อวินาศกรรม

ความหมาย - การก่อวินาศกรรมมิใช่ฝีมือของฝ่ายเจ้าหน้าที่ แต่เป็นกองกำลังติดอาวุธที่แฝงตัวเข้ามา

3. วาทกรรมชุดผู้กระจายความสุข

3.1 วาทกรรมว่าด้วยการดำเนินงานของรัฐบาล

ความหมาย

- รัฐบาลเร่งดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่องและมีความคืบหน้าอย่างดี
- การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นประโยชน์กับประชาชน และประสบความสำเร็จด้วยดี

- การดำเนินงานของรัฐบาลจะสำเร็จได้ หากมิได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย
- การดำเนินงานตามนโยบายจะยังคงเดินหน้าต่อไป แม้จะมีสถานการณ์การชุมนุม
- การดำเนินการปฏิรูปประเทศไทยคือแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน
- แม้การชุมนุมส่งผลต่อภาพรวมของเศรษฐกิจ แต่รัฐบาลสามารถเรียกความเชื่อมั่นกลับมาได้
- รัฐบาลมีแผนดูแลประชาชนตามงบประมาณ ปี 2554

3.2 วาทกรรมว่าด้วยการยุติความขัดแย้ง

ความหมาย

- ที่ตั้ง
- ปัญหาความขัดแย้งสามารถแก้ไขได้ถ้าร่วมมือกัน และไม่ยึดเอาความต้องการของฝั่งใดฝั่งหนึ่งเป็นที่ตั้ง
 - การทำประชาตติถื่อเป็นหนทางสู่การแก้ไขปัญา
 - นายกรัฐมนตรีมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
 - การยุติปัญหาต้องหาทางออกทั้งทางการเมือง และทางความมั่นคง
 - แผนปรองดองแห่งชาติเป็นสิ่งที่ดี มีแนวทางเพื่อยุติความขัดแย้ง
 - แผนปรองดองมิใช่การปรองดองกับผู้ก่อการร้าย หรือ ผู้กระทำความผิด
 - รัฐบาลรับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายเกี่ยวกับแผนปรองดอง
 - รัฐบาลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
 - ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการเห็นการปรองดอง
 - ผู้ชุมนุมควรเข้าร่วมกระบวนการปรองดอง
 - การดำเนินการตามแผนปรองดองได้รับความร่วมมือและมีความคืบหน้า
 - รัฐบาลยังคงเดินหน้าตามแผนการปรองดองแห่งชาติ

3.3 วาทกรรมว่าด้วยการฟื้นฟูประเทศหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง

ความหมาย

- ประเทศชาติจะได้ต้องอาศัยความร่วมมือแรงร่วมใจ
- รัฐบาลจะเดินหน้าแผนปรองดองต่อไป
- รัฐบาลมีมาตรการดูแลเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างครอบคลุมทั่วถึง ทั้งความเสียหายภายนอก และการเยียวยาด้านจิตใจ
- ประชาชนคนไทยเห็นใจในความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบ

3.4 วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ความหมาย

- รัฐบาลจะดำเนินการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบอย่างทั่วถึง
- การเยียวยาผู้ประสบความเดือดร้อนตามแผนปรองดอง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย

3.5 วาทกรรมว่าด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน

ความหมาย

- ความสงบเรียบร้อยเกิดจากความร่วมมือกันของเจ้าหน้าที่กับประชาชน
- นายกรัฐมนตรีมองเห็นถึงความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- นายกรัฐมนตรีเชื่อมั่นในความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้จากวาทกรรมหลัก 3 ชุด วาทกรรมหลักชุดที่ 1 วาทกรรมชุดผู้รักษากฎหมาย กับชุดที่

3. วาทกรรมชุดผู้กระจายความสุข สรุปได้ว่า

1. วาทกรรมชุดผู้รักษากฎหมาย ที่ประกอบไปด้วยวาทกรรมย่อย ที่สะท้อนภาพลักษณ์ด้านดีของผู้สร้างวาทกรรม หรือบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมที่เสียสละ ตลอดจนความสัมพันธ์กับประชาชนในลักษณะของผู้พิทักษ์กฎหมาย ทั้งนี้ผลิตขึ้นมาปิดกั้นความหมายอีกด้านหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ และอาจลดทอนหรือทำลายความชอบธรรมของผู้สร้างวาทกรรม

2. วาทกรรมชุดผู้ก่อการร้าย ที่ประกอบไปด้วยวาทกรรมย่อยที่สะท้อนภาพลักษณ์ด้านลบ ตลอดจนลดทอนและทำลายความชอบธรรมของกลุ่มตรงข้าม ทั้งนี้ ผลิตขึ้นมาแทนที่ ปิดกั้นความหมายด้านที่ส่งผลในทางไม่ดีแก่ผู้สร้างวาทกรรม และยังคงกลายเป็นส่วนเสริมภาพลักษณ์ด้านบวกของผู้สร้างวาทกรรม ที่ปรากฏอัตลักษณ์ของผู้ปราบปรามการก่อการร้าย ตลอดจนสะท้อนความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อประชาชนผู้รับชมรายการว่าเป็นผู้ปกป้องสถาบันหลักของชาติและประชาชน

3. วาทกรรมชุดผู้กระจายความสุข เป็นการตอกย้ำถึงความชอบธรรมของการใช้อำนาจที่มีอยู่ทั้งหมดซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว สะท้อนอัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมที่เป็นผู้แก้ปัญหา มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และสะท้อนความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมว่าเป็นตัวแทนในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

หรือสามารถสรุปได้ว่า วาทกรรมหลักชุดที่ 1 กับชุดที่ 3 เกิดจากการให้ความหมายตามลักษณะร่วมในเชิงของการให้คุณค่าการทำงานของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรี ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีคุณค่า และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ ขณะที่วาทกรรมชุดที่ 2 เป็นลักษณะของการสร้างความหมายของคู่ตรงข้าม คือ ผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ว่ากระทำการในลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีคุณค่า และไม่มีประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ นอกจากนี้ การสร้างความหมายดังกล่าว มีลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทวาทกรรมในกระแสสังคมที่อยู่ในสภาวะการณ์ที่ส่งผลต่อการโน้มน้าแนวคิด อุดมการณ์ของวาทกรรม ที่สร้างความหมายให้เห็นคุณค่าของการทำงานของรัฐบาล และความหมายที่เกิดขึ้น จะมีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อสังคมอีกต่อไป

ในส่วนของการกำหนดอัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้วิจัยสรุปอ้างอิงตามวาทกรรมหลัก ทั้ง 3 ชุด สรุปได้ดังนี้

1. วาทกรรมชุดผู้รักษากฎหมาย

อัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมที่พบในรายการ

- นายกฯ อภิสิทธิ์เป็นผู้เคร่งครัดในกฎหมาย
- นายกฯ อภิสิทธิ์เป็นผู้เสียสละและทุ่มเทในการทำงาน
- นายกฯ อภิสิทธิ์เป็นผู้มีความเป็นประชาธิปไตย

ความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อประชาชนผู้รับชมรายการ

- นายกฯ อภิสิทธิ์เป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบสุขของสังคม

2. วาทกรรมชุดผู้ก่อการร้าย

อัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมที่พบในรายการ

- นายกฯ อภิสิทธิ์เป็นผู้ปราบปรามการก่อการร้าย

ความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อประชาชนผู้รับชมรายการ

- นายกฯ อภิลิทธิ์เป็นผู้ปกป้องสถาบันหลักของชาติและประชาชน

3. วาทกรรมชุดผู้กระจายความสุข

อัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมที่พบในรายการ

- นายกฯ อภิลิทธิ์เป็นผู้แก้ปัญหา
- นายกฯ อภิลิทธิ์เป็นผู้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

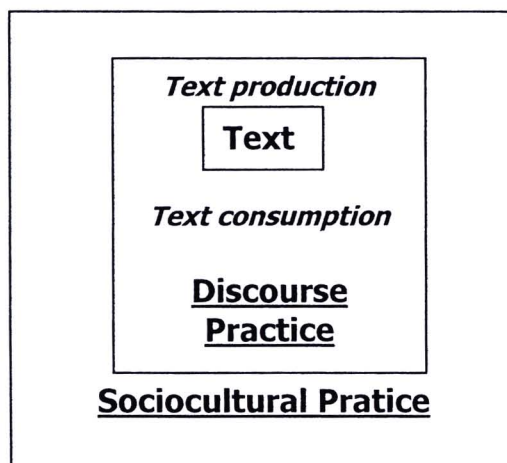
ความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อประชาชนผู้รับชมรายการ

- นายกฯ อภิลิทธิ์เป็นตัวแทนในการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

จากข้างต้นกล่าวได้ว่า การสร้างอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ของผู้สร้างวาทกรรมต่อสังคมเป็นการประกอบสร้างขึ้นอย่างสอดคล้องกับบริบทวาทกรรมในกระแสสังคม และส่งผลต่อการโน้มน้าแนวคิด อุดมการณ์ของวาทกรรม ซึ่งจะเห็นว่าล้วนประกอบไปด้วยการนำเสนอวาทกรรมที่สะท้อนอุดมการณ์ต่างๆ เช่น “อุดมการณ์ประชาธิปไตย” “อุดมการณ์การรักษากฎหมาย” “อุดมการณ์การต่อต้านความรุนแรง” “อุดมการณ์ความปรองดอง” “อุดมการณ์ทำเพื่อประชาชน” “อุดมการณ์ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน” “อุดมการณ์ประชาธิปไตย” “อุดมการณ์ความสามัคคีปรองดอง” อุดมการณ์คนไทยรักสงบ” ปรากฏทั่วไปในชุดวาทกรรมต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการกล่าวสร้างความหมายที่เป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมไทย หรือเรื่องที่มีความสำคัญต่อประชาชน หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติ และดำเนินชีวิต ตลอดจนการสร้าง ความยึดเหนี่ยวคนในสังคมไว้ด้วยกัน ดังนั้น วาทกรรมต่างๆ ทั้งหมดนี้จึงส่งผลต่อการเสริมสร้าง ภาพลักษณ์ อำนาจ และความชอบธรรม ของผู้นำหรือผู้สร้างวาทกรรม ให้เข้มแข็งขึ้น

กระบวนการสร้างวาทกรรม ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิลิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือน มีนาคม-พฤษภาคม 2553”

จากการศึกษา กระบวนการสร้างวาทกรรม ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิลิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553” ที่ผู้วิจัย วิเคราะห์ ตามกรอบแนวคิด 3 Dimensions Model ของ นอร์แมน แฟร์คลาฟ ดังภาพต่อไปนี้

‘ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า มิติทางด้านปฏิบัติการทางวาทกรรม และมิติด้านปฏิบัติการสังคมวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กัน และยังสัมพันธ์กับมิติของตัวบท ในการเลือกวาทกรรมขึ้นมานำเสนอ กล่าวคือ ปฏิบัติการทางวาทกรรม ซึ่งหมายถึงกระบวนการสร้างตัวบท (Text Production) และกระบวนการบริโภคตัวบท (Text consumption) มีความสัมพันธ์ระหว่างกันกับตัวบทที่เกิดขึ้นในรายการ ดังข้ออธิบายการสรุปผล ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติการทางวาทกรรม

1.1 การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างตัวบท (Text Production)

ผู้นำเสนอตัวบท ผลการวิจัยสรุปว่า “สถานภาพของผู้พูด” ที่ผู้นำมีตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถือว่ามีอำนาจในการนำเสนอเนื้อหา มีอิทธิพลต่อการสร้างความหมาย ให้อำนาจการสื่อสารโดยตรง ที่จะกล่าวถึงในด้านที่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง นอกจากนี้ยังสร้างความเชื่อถือแก่ผู้ฟังได้ง่าย เพราะคนทำงานย่อมอธิบายการทำงานของตนเองได้ดี ละเอียดย และตรงตามความเป็นจริงมากกว่าการมอบหมายให้ผู้อื่นพูดแทน และในส่วนของ “ความสามารถในการสื่อสาร” พบว่า นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยที่ดี ด้วยความเป็นนักวิชาการมาก่อนมีส่วนส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีทักษะการพูดอย่างชัดถ้อยชัดคำ ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีการสอดใส่หลักการและเหตุผลของสิ่งที่พูด ผ่านการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันชั้นนำ มีมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ และเมื่อบวกกับความเป็นนักการเมืองที่มีอายุการทำงานทางการเมืองที่มีระยะเวลานานคนหนึ่ง ทั้งหมดนี้รวมกันเป็น ความพร้อมในการสื่อสารที่ประกอบไป

ด้วย ความรู้ ประสบการณ์ และความน่าเชื่อถือ ที่จะส่งผลให้การสื่อสารต่างๆ เกิดประสิทธิภาพได้
ง่ายตาย ประสบความสำเร็จตามเจตนาของผู้สร้างวาทกรรมได้

การนำเสนอประเด็น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ มีการนำเสนอประเด็นใน 2 ลักษณะคือ

1. งานของรัฐบาลตามนโยบายทั่วไป ที่จะเป็นการบอกเล่าถึงการทำงานของรัฐบาล ทั้งใน
ส่วนของการบริหารประเทศ การดำเนินการตามโครงการต่างๆ ทั้งที่กำลังดำเนินการและที่สำเร็จ
แล้ว ตลอดจนปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ของประชาชน

2. งานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง เป็นการกล่าวชี้แจงถึงสิ่งที่
เกิดขึ้น ที่ด้านหนึ่งเป็นการกล่าวในลักษณะของการอธิบายด้วยหลักการและเหตุผลทางกฎหมาย
ตลอดจนการเร่งดำเนินการฟื้นฟูประเทศ แต่อีกด้านหนึ่งเป็นการกล่าวถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย
มากมายหลายกรณี ซึ่งล้วนตีความหมายได้ว่าเป็นการกระทำของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงซึ่งหมายถึง
อำนาจในการคัดเลือกประเด็นตามแต่ที่ตนเองต้องการนำเสนอ และเลือกที่จะกล่าวในสิ่งที่
ประชาชนต้องการรับทราบ

รูปแบบการสื่อสาร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์
มีรูปแบบการสื่อสาร 2 ลักษณะคือ

- การสื่อสารทางเดียว โดยปรากฏในช่วงแรกที่นายกรัฐมนตรีดำเนินรายการแต่เพียงผู้
เดียว ซึ่งสามารถควบคุมประเด็นการสื่อสารได้ มีอำนาจทางวาทกรรม สร้างความหมายเพื่อชักจูง
โน้มน้าว ให้เชื่อถือ คล้อยตาม เห็นด้วย ตลอดจนให้ความชอบธรรมในการดำเนินการต่างๆ ของ
นายกรัฐมนตรีได้

- การสื่อสารสองทาง ปรากฏในช่วงสนทนาถาม-ตอบ แสดงให้เห็นถึงการเปิดรับฟังความ
คิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ตัวนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตามก็ตีรายการเน้นไปที่การ
สื่อสารทางเดียว ซึ่งเป็นช่วงหลักของรายการ ซึ่งแม้ว่าช่วงของการสนทนาจะเข้ามาถ่วงดุลอำนาจ
การสื่อสารทางเดียว แต่ด้านหนึ่งนายกรัฐมนตรีก็สามารถใช้อำนาจของผู้นำในการควบคุมประเด็น
คำถามได้ หรือแม้หากควบคุมไม่ได้ แต่ผู้สร้างวาทกรรมในฐานะของผู้ตอบคำถาม ยังจะสามารถ

สร้างความหมายต่างๆ ออกมาได้ด้วยทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว การใช้ภาษาแบบกึ่งทางการเข้าใจง่าย การอ้างอิงข้อมูลที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้

อย่างไรก็ดี การเปิดให้ประชาชนส่ง SMS แสดงความคิดเห็นและตั้งข้อซักถาม และยังมีช่องทางในการสื่อสารกับนายกรัฐมนตรีทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หน้า 2 ของทุกวันศุกร์ โดยนายกรัฐมนตรีจะตอบคำถามที่ประชาชนส่งเข้ามา สะท้อนถึงการสร้างการมีส่วนร่วม แต่ผู้วิจัยพบว่าในส่วนของ SMS อาจเป็นการสื่อสารทางเดียวจากประชาชนสู่นายกรัฐมนตรี เพราะนายกรัฐมนตรีอาจไม่สามารถตอบคำถามได้ ขณะที่ในส่วนของการตอบคำถามในหน้า 2 ทุกวันศุกร์ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จะเป็นการตอบคำถามสั้นๆ ซึ่งคำถามนั้นได้ผ่านการคัดเลือกจากทีมงานของทางรายการ ก่อนที่นำเสนอลงหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ซึ่งหมายความว่าอาจมีการนำเสนอแต่คำตอบที่สร้างผลดีให้แก่ตนเองเพื่อหวังผลทางการสื่อสารตามเจตนาในการสร้างวาทกรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในช่วงสามเดือน คือ เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 ที่มีสถานการณ์การชุมนุม ผู้วิจัยพบว่าสามารถแยกกลุ่มเป้าหมายออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเป้าหมายหลัก เป็นประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ที่เกิดเหตุโดยตรง ย่อมต้องการที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากนายกรัฐมนตรีมากเป็นพิเศษ
2. กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ประชาชนคนไทยโดยทั่วไปในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ที่สนใจในความเป็นไปของบ้านเมือง

1.2 การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริโภคตัวบท (Text Consumption)

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ว่าในกระบวนการบริโภคตัวบทก็มีความสัมพันธ์ระหว่างกันกับกระบวนการสร้างตัวบท ทั้งนี้ ในกระบวนการนี้ประกอบด้วย

ก. การแพร่กระจายของวาทกรรม สามารถสรุปได้จาก

- ช่องทางการสื่อสาร
- ลักษณะการนำเสนอรายการ

ช่องทางการสื่อสาร สรุปได้ว่า การนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ และออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (สทท.) หรือ National Broadcasting Services of Thailand (NBT) สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้เป็นจำนวนมาก และยังให้ทั้งภาพและเสียง นอกจากนี้การออกอากาศวันอาทิตย์ เวลา 9.00 น.-10.00 น. เป็นวันหยุดพักผ่อน กลุ่มเป้าหมายสามารถตื่นนอนมารับชมได้ และยังส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่ผู้นำเสนอว่าเป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็ง โดยไม่มีวันหยุด หรือไม่เห็นแก่การต้องตื่นนอนตอนเช้า ทั้งหมดนี้สามารถส่งผลที่ดีแก่การสร้างวาทกรรมไปด้วย

ลักษณะการนำเสนอ สรุปได้จากจุดเด่น 2 ประการ คือ ประการแรก รูปแบบการนำเสนอที่แบ่งเป็นสองช่วงรายการ ช่วงแรกจะเป็นการรายงานการทำงานของรัฐบาล นำเสนอเพียงคนเดียว ซึ่ง สามารถสร้างความสนใจจากประชาชนที่มีความชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ติดตามรับชมรายการ และช่วงที่สอง การเชิญพิธีกรรับเชิญเข้ามาสัมภาษณ์พูดคุย และเปลี่ยนสถานที่ถ่ายทำเป็นบางครั้ง สามารถสร้างความน่าสนใจที่จะติดตามรับชมได้มาก สร้างการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้อำนาจทางวาทกรรม เกิดความชอบธรรมในการกระทำต่าง ๆ ได้ ประการที่สอง พิจารณาจาก “ลักษณะตัวสื่อ” ซึ่งประกอบด้วยส่วนของ “วิธีการสื่อสารพูดคุยแบบกึ่งทางการ” ของ นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความสุภาพ ใช้รูปประโยคที่มีโครงสร้างตามหลักการและเหตุผล แต่ก็ไม่ซับซ้อน เพราะถ้อยคำที่ใช้เป็นระดับสามัญ สอดแทรกภาษา สรรพนามที่ใกล้ชิดระหว่างความเป็นผู้บริหารประเทศกับประชาชน ส่งผลให้เกิดความใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร นอกจากนี้ยังมี “วิธีการสื่อสารพูดคุยแบบอ้างอิงหลักฐานด้วยข้อมูลตัวเลข และแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และมีการสื่อสารพูดคุยแบบจัดเรียงประเด็นตามหมวดหมู่ เรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา และเรียงลำดับตามความสนใจของประชาชน ดังนั้น วิธีการนำเสนอทั้งหมดนี้เป็นจุดเด่นของการนำเสนอของรายการที่ผลเสริมให้เกิดความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนายกรัฐมนตรี แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของวาทกรรมที่นายกรัฐมนตรีสร้างขึ้นมา เพื่อกำกับให้เกิดเป็นชุดความหมายต่างๆ ในการสื่อสารไปยังประชาชนผู้รับสาร

ข. ระบบความคิดของผู้รับสาร

1. การนำเสนอรายการที่ผู้นำเป็นผู้สื่อสารบอกเล่าการทำงานด้วยตนเองไม่ใช่ตัวแทน

คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และ คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน มีความคิดตรงกันว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นรายการที่ดี นายกรัฐมนตรีควรบอกเล่าถึงการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ

2. ความเหมาะสมที่จะต้องมีรายการรูปแบบนี้ในทุกๆ รัฐบาล

คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และ คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มีความคิดเห็นตรงกันว่า รายการลักษณะนี้ควรมีในทุกๆ รัฐบาล เพราะผู้นำควรมีโอกาสบอกกล่าวถึงการทำงานโดยตรงด้วยตนเอง

คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน มีความคิดเห็นว่า ไม่ถึงกับจำเป็นที่จะต้องมีทุกรัฐบาล เพราะนายกรัฐมนตรีสามารถที่จะใช้สื่ออื่นๆ เป็นช่องทางสื่อสารได้ตลอดเวลา

3. การแก้ไขข้อบกพร่องบางส่วน

รูปแบบรายการ

คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง เสนอแนะว่าควรมีการลงพื้นที่ที่อยู่ในต่างจังหวัดที่ห่างไกลให้บ่อยครั้งขึ้น

คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน เสนอแนะว่าไม่ควรจะมีช่วงพิธีกรถามตอบเพราะมีเนื้อหาทางการเมือง และควรที่จะลดเวลารายการลงไปอีกเล็กน้อย และไม่ควรมีประเด็นทางการเมืองในรายการนี้

คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน เสนอแนะว่าควรปรับลีลาการนำเสนอให้ดึงดูดผู้ชมให้สนใจติดตามรายการมากกว่านี้

การนำเสนอประเด็นในสถานการณ์ปกติ

สรุปได้ว่า ทั้งสามท่านเห็นตรงกันว่าไม่ควรมีประเด็นทางการเมืองในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แต่ควรจัดเวลากรอบ หรือจัดเป็นรายการพิเศษเป็นการเฉพาะ

การนำเสนอประเด็นในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

คุณพัฒนพงศ์ ลำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีความคิดเห็นว่า สมควรที่จะมีการรายงานสถานการณ์การชุมนุม เพราะเป็นเรื่องสำคัญระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องบอกกล่าว และเป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีอยู่แล้วที่จะต้องชี้แจงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น

คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มองว่าการออกมาบอกกล่าวของนายกรัฐมนตรีในเหตุการณ์การชุมนุมความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสิ่งที่ดี แต่ได้สิ่งที่บอกกล่าวไปนั้น ประชาชนอาจเชื่อและไม่เชื่อซึ่งขึ้นกับเนื้อหา

คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ รายวัน เห็นว่านายกรัฐมนตรีไม่ควรนำมากกล่าวในรายการนี้ เพราะสื่อมวลชนทั่วไปได้นำเสนอแล้ว เพราะสื่อมวลชนทั่วไปมีการนำเสนออยู่แล้ว และอาจไปสร้างความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น นายกรัฐมนตรีควรนำเสนอเรื่องนี้ในการให้สัมภาษณ์สื่อตามปกติประจำวัน

2. ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม

ในส่วนของการปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่า บริบท หรืออิทธิพลทางสังคมที่เกิดขึ้นรายล้อมปฏิบัติการทางวาทกรรม ณ ช่วงเวลาขณะนั้น มีส่วนต่อความสัมพันธ์ในการสร้างวาทกรรมรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ให้อยู่ในกรอบของ

- วาทกรรมในระบบสังคมและการเมือง
- วาทกรรมในระบบกฎหมาย
- วาทกรรมในระบบวัฒนธรรม

ทั้งนี้ ปฏิบัติการของสังคมโดยรวม (Sociocultural Practice) ที่มีส่วนในการกำหนดขอบเขตการนำเสนอความหมายในการกล่าวในรายการ หรือทำให้การนำเสนอวาทกรรมเป็นในแนวทางที่สังคมวางระบบไว้ คือ การเลือกนำเสนอวาทกรรมในความต้องการเปิดรับของประชาชนที่อยู่ภายใต้บริบทสังคมในขณะนั้น ดังนั้น ทั้งสามส่วนนี้จึงเป็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและกัน

2. สรุปผลการศึกษาถึงวาทกรรมที่สะท้อนการใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553”

ก. วิธีการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ในส่วนของ “จุดจูงใจในสาร”

จากการศึกษา พบในวาทกรรมชุดต่างๆ สรุปผลได้ว่านายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้สร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยใช้จุดจูงใจต่างๆ 6 ประเภท เรียงลำดับตามจำนวนประเด็นที่ปรากฏ ได้ดังนี้

จุดจูงใจด้านอารมณ์

1. วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างไกลทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง
2. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม
3. วาทกรรมว่าด้วยการยุติความขัดแย้ง
4. วาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง
5. วาทกรรมว่าด้วยการฟื้นฟูประเทศหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง
6. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลก
7. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม
8. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน
9. วาทกรรมว่าด้วยการทำงานของสื่อมวลชน
10. วาทกรรมว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย
11. วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ
12. วาทกรรมว่าด้วยอำมาตยาธิปไตย
13. วาทกรรมว่าด้วยความเสียหายของประเทศจากการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง

จากวาทกรรมทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า พบประเด็นที่ผู้สร้างสารนำเสนอใน “จุดจูงใจด้านอารมณ์” ซึ่งโดยภาพรวมแล้วสามารถแบ่งเป็น

1. ประเด็นที่กล่าวเพื่อชี้แจงแนวทางการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เสริมภาพลักษณ์และสร้างความชอบธรรมให้กับนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล
2. ประเด็นที่กล่าวถึงการชุมนุมมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ไม่ถูกต้องตามกรอบของสังคม การนำเสนอข่าวสารที่เป็นเท็จในการปราศรัยบนเวที กลุ่มติดอาวุธในกลุ่มผู้ชุมนุม การพกพาอาวุธซึ่งมีลักษณะ ลดความน่าเชื่อถือ ทำลายความชอบธรรมของผู้ชุมนุม

ทั้งนี้ เพราะการกล่าวโดยเจืออารมณ์เพื่อบรรยายสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงการชุมนุม ซึ่งจากการศึกษาเทปรายการในเว็บไซต์ www.pm.go.th พบว่ามีการแสดงน้ำเสียงและบรรยายสถานการณ์ที่เคร่งเครียดจริงจัง หรือการแสดงออกทางอวัจนสารต่างๆ และเชื่อมโยงความคิดที่เสนอหรือหมายถึงความหมายต่างๆ ที่สร้างเข้ามา ให้สอดคล้องกับอวัจนสาร ดังนั้นจึงสามารถเร้าอารมณ์ได้ ส่งผลให้ผู้ชมรายการคล้อยตามได้

จุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ

1. วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างขวางของภาคการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง
2. วาทกรรมว่าด้วยการดำเนินงานของรัฐบาล
3. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม
4. วาทกรรมว่าด้วยการยุติความขัดแย้ง
5. วาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง
6. วาทกรรมว่าด้วยการฟื้นฟูประเทศหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง
7. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
8. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม
9. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน
10. วาทกรรมว่าด้วยการทำงานของสื่อมวลชน
11. วาทกรรมว่าด้วยข่าวลือ
12. วาทกรรมว่าด้วยอำมาตยาธิปไตย

จากวาทกรรมทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า พบประเด็นที่ผู้สร้างสารนำเสนอใน “จุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ” ซึ่งโดยภาพรวมแล้วสามารถแบ่งเป็น

1. ประเด็นที่กล่าวในเรื่องของการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต การชี้แจงการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ เพื่อ เสริมภาพลักษณ์ และสร้างความชอบธรรมให้กับนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล

2. ประเด็นที่กล่าวถึงการชุมนุมมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่อความรุนแรง ซึ่งมีลักษณะลดความน่าเชื่อถือ ทำลายความชอบธรรมของผู้ชุมนุม

เพราะเป็นการสร้างความรู้สึกละแวกในสังคมที่อยู่ในลำนึกของประชาชน เช่น ความรักชาติ ความรักในเพื่อนมนุษย์ ความรักสงบ ค่านิยมต่างๆ ดังนั้นจะเห็นว่าการที่นายกฯ กล่าวถึงประเด็นเหล่านี้มาก เพราะการกล่าวในหลักการทางจริยธรรมที่สังคมโดยรวมให้ความเชื่อถือ เป็นสิ่งที่ผู้กล่าวมักได้รับความสนับสนุน เห็นด้วย และคล้อยตามได้ง่าย ส่งผลให้ประชาชนจะให้ความเชื่อถือ การนำเสนอสารต่างๆ ที่นายกรัฐมนตรีกล่าวออกมาในรายการ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ กับผู้ชุมนุม

จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว

1. วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง
2. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการทางกฎหมายกับผู้ชุมนุม
3. วาทกรรมว่าด้วยการยุติความขัดแย้ง
4. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
5. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม
6. วาทกรรมว่าด้วยมาตรการรักษาความปลอดภัยหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง
7. วาทกรรมว่าด้วยการก่อวินาศกรรม

จากวาทกรรมทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า พบประเด็นที่ผู้สร้างสารนำเสนอใน “จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว” ซึ่งโดยภาพรวมแล้วสามารถแบ่งเป็น

1. ประเด็นที่กล่าวในเรื่องของการชุมนุมที่มีการกระทำที่ผิดกฎหมายร้ายแรง มีลักษณะของการก่อการร้าย ใช้อาวุธ ซึ่งทั้งหมดสร้างภาพลักษณ์ในทางลบแก่ผู้ชุมนุม

2. ประเด็นที่กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลกับการชุมนุมที่ผิดกฎหมาย สร้างภาพลักษณ์ด้านดีและความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล

ทั้งนี้การใช้จุดจูงใจในด้านความกลัวเป็นการสร้างสารให้ผู้รับสารเกิดความกังวลใจต่างๆ นอกจากนั้นความสัมพันธ์ของหัวข้อของการโน้มน้าวใจ ก็สัมพันธ์กับระดับความกลัวที่จะใช้กับผู้รับสาร คือ ถ้าผู้รับสารรู้สึกตัวตัวเองเกี่ยวข้องกับหัวข้อนั้น เช่นในบริบทที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ผู้ส่งสารก็สามารถใช้จุดจูงใจนี้มาโน้มน้าวใจผู้รับสารได้

จุดใจโดยใช้ความโกรธ

1. วาทกรรมว่าด้วยการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง
2. วาทกรรมว่าด้วยปฏิบัติการกระชับวงล้อม

เป็นการสร้างความรู้สึกไม่พอใจผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง และมีความโกรธเคืองในการกระทำต่างๆ ส่งผลให้ผู้รับสารไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมครั้งนี้ ตลอดจนยังเห็นด้วยและหันมาสนับสนุนการกระทำต่างๆ ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาล

จุดจุดใจโดยใช้รางวัล

1. วาทกรรมว่าด้วยการดำเนินงานของรัฐบาล
2. วาทกรรมว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อเวทีโลกเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

เพราะทำให้ผู้รับสารรู้สึกดี พึงพอใจ และคาดหวังผลบางอย่างจากคำพูดเหล่านั้น เนื่องจากสิ่งที่พูดมานั้นมีผลประโยชน์แก่ตัวผู้รับสารเอง ทั้งประชาชนในกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง และประชาชนทั่วไป รู้ว่าแม้จะเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง แม้รัฐบาลจะมีภารกิจการแก้ปัญหาจากการชุมนุมแล้ว รัฐบาลยังไม่ปล่อยปละละเลยในการดูแลทุกข์สุขของประชาชน ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลด้านบวกที่ประชาชนจะให้ความเชื่อถือ คล้อยตามการนำเสนอสารต่างๆ ที่นายกรัฐมนตรีกล่าวออกมาในรายการ

จุดจุดใจโดยใช้อารมณ์ขัน

พบในวาทกรรมว่าด้วยการตอบรับกับข้อเสนอของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง ซึ่งประเด็นที่พบมีประเด็นเดียว คือ ประเด็นข้อเสนอต่างๆ ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จะต้องมีการพูดคุยกันด้วยเหตุผลก่อน ทั้งนี้เพราะสร้างสารที่สร้างความขบขันที่แฝงความหมายในการลดความน่าเชื่อถือของคู่ตรงข้าม ในที่นี้คือแกนนำคนเสื้อแดง ที่หากสามารถทำลายความน่าเชื่อถือได้แล้ว ในการกระทำส่วนอื่นๆ ของแกนนำผู้ชุมนุม ตลอดจนการดำเนินการของผู้ชุมนุมทั้งหมด ย่อมได้รับผลกระทบขาดความน่าเชื่อถือไปด้วยโดยปริยาย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาถึงการโน้มน้าวใจโดยใช้จุดมุ่งใจต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยพบว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ มีการนำเสนอประเด็นที่สะท้อนการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจที่เน้นไปที่การบอกเล่า นำเสนอเนื้อหาที่สร้างภาพลักษณ์ด้านบวก สร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาล ซึ่งพบในการใช้จุดมุ่งใจโดยใช้รางวัล จุดมุ่งใจโดยใช้ความกลัว จุดมุ่งใจโดยใช้แรงจูงใจ จุดมุ่งใจด้านอารมณ์ เพราะแม้ว่าใน 3 เดือนที่ผู้วิจัยทำการศึกษา จะเป็นช่วงเวลาแห่งความขัดแย้งทางการเมือง แต่นายกรัฐมนตรียังคงเน้นไปที่การดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาลที่จะส่งผลดีแก่ประชาชน การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การฟื้นฟูประเทศชาติ ซึ่งจะสามารถเรียกร้องให้ได้รับความชอบธรรมในการบริหารงานมากกว่าการมุ่งแต่จะกล่าวโจมตีคู่ตรงข้าม

แต่ประเด็นที่มีเนื้อหาสาระที่มีลักษณะโน้มน้าว โจมตี ทำลายความน่าเชื่อถือของคู่ตรงข้าม นำเสนอเนื้อหาที่สร้างภาพลักษณ์ด้านลบ ทำลายความชอบธรรมผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง มีการกล่าวในจุดมุ่งใจต่างๆ หลายชุดเช่นเดียวกัน คือ พบในการใช้จุดมุ่งใจด้านอารมณ์ จุดมุ่งใจโดยใช้แรงจูงใจ จุดมุ่งใจโดยใช้ความกลัว จุดมุ่งใจโดยใช้ความโกรธ และจุดมุ่งใจโดยใช้อารมณ์ขัน ทั้งนี้ เพราะในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง นายกรัฐมนตรีจำเป็นจะต้องกล่าวถึงการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง อย่างไรก็ตาม เนื้อหาเหล่านี้ ยังคงมีสารที่สะท้อนภาพลักษณ์ด้านบวก และความชอบธรรมในการปฏิบัติการต่างๆ ของรัฐบาลไปด้วยเสมอ

ข. สรุปผลการศึกษา “การสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ” โดยการวิเคราะห์การอ้างเหตุผลแบบ สตีเฟน ทูลมิน

จากการศึกษาวาทกรรมชุดต่างๆ สรุปผลได้ว่านายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้สร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยใช้การแสดงเหตุผลตามแบบจำลองการอ้างเหตุผลของสตีเฟน ทูลมิน 6 ประเภท เรียงลำดับตามจำนวนที่ปรากฏ ได้ดังนี้

การอ้างเหตุผลจากหลักการทั่วไป

พบในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นการขึ้นดำรงตำแหน่งของ นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, ประเด็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจ, ประเด็นการเข้าบุคลากรทางความมั่นคงเป็นเครื่องมือทางการเมือง, ประเด็นความเกี่ยวข้องระหว่างรัฐบาลกับการทำรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 ของฝ่ายทหาร, ประเด็นอำมาตยาธิปไตย, ประเด็นงบประมาณประจำปี 2554, ประเด็นข้อเสนอของกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง ฯลฯ

ทั้งนี้ ในเนื้อหาของประเด็นเหล่านี้ ประกอบไปด้วยการกล่าวอ้างเหตุผลจากที่ได้รับการยอมรับใน เช่น การทำงานในนามของประธานอาเซียน, การอ้างความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ทหาร, การอ้างการพิจารณาตัวถวายเป็นปฏิญาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง, การอ้างการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นการโน้มน้าวใจ ด้วยวิธีการยกตัวอย่างข้อสรุปที่เป็นแนวคิด ความเชื่อ ค่านิยม ที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ ซึ่งสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสารได้ในระดับดี เพราะเป็นแนวทางที่เป็นหลักการสามัญ ที่ทุกคนพึงปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลตามความต้องการของผู้พูด ในการสร้างความหมายออกมาเป็นการโน้มน้าวใจดังข้างต้น

การอ้างเหตุผลโดยใช้สัญญาณบางอย่าง

พบในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นความไม่ชัดเจนของข้อเสนอของแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.), ประเด็นข้อเสนอของแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) ให้นายกรัฐมนตรียุบสภา, ประเด็นการเจรจา, ประเด็นเหตุระเบิดที่กระทรวงกลาโหม และการยิงปะทะกันที่โกลด์เวย์, ประเด็นความเกี่ยวโยงระหว่างผู้ชุมนุมกับกลุ่มต่างๆ, ประเด็นการล้มแผนปรองดอง, ประเด็น พล.ต. ชัตติยะ สวัสดิผล (เสธ.แดง) และ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้ที่ต้องการล้มแผนปรองดอง ฯลฯ

ทั้งนี้ ในเนื้อหาของประเด็นเหล่านี้ ประกอบไปด้วยการอ้างเหตุผลโดยการใช้สัญญาณบางอย่าง เช่น การอ้างความไม่ชัดเจนของการพูดจาปราศรัยของแกนนำผู้ชุมนุมบางคน, การแสดงความกังวลต่อเหตุการณ์หลังประกาศยุบสภาฯ ว่าความขัดแย้งจะยังไม่จบ, การตั้งข้อสังเกตว่าการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรียุบสภาฯ ของแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ยังมีเรื่องอื่นอยู่เบื้องหลัง, การอ้างทำที่ไม่ยอมเจรจาของแกนนำคนเสื้อแดงที่ต้องทำตามคำสั่งของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร, การอ้างเหตุระเบิดต่างๆ, การอ้างความเชื่อมโยงของการชุมนุมของนักการเมืองฝ่ายซ้าย พล.ต. ชัตติยะ สวัสดิผล และ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดมีลักษณะของการยกเอาหลักฐานต่างๆ มาอ้างที่มีลักษณะคล้ายกับการสืบสวน ทั้งนี้เพื่อโน้มน้าวใจให้เห็นว่าการกระทำต่างๆ ของผู้ชุมนุมที่ไม่เป็นการดีต่อสังคมและประเทศชาติ มีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถทำลายความชอบธรรมของการชุมนุมไปด้วย

การอ้างเหตุผลโดยอ้างผู้มีอำนาจหน้าที่

พบในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นเศรษฐกิจฟื้นตัวขึ้น, ประเด็นคลิปลีเดียมนายกรัฐมนตรี, ประเด็นการสลายการชุมนุมเมื่อเมษายนปี 2552, ประเด็นศาลวินิจฉัยการชุมนุมที่ขัดต่อกฎหมาย, ประเด็นการต่ออายุการใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 (พ.ร.บ. ความมั่นคง), ประเด็นขอบเขตปฏิบัติการของรัฐบาล, ประเด็นการปฏิรูปประเทศไทย, ประเด็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับแผนปรองดอง, ประเด็นผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนปรองดอง, ประเด็นการดำเนินการของรัฐบาลได้รับการสนับสนุนจากนานาชาติ, ประเด็นการบัญญัติคำว่า “ก่อการร้าย”

ทั้งนี้ในเนื้อหาของประเด็นเหล่านี้ ประกอบไปด้วยการอ้างเหตุผลโดยอำนาจหน้าที่ เช่น การอ้างถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, การอ้างถึงกองทุนหลักฐาน แพทย์หญิง คุณหญิง พรทิพย์ โรจนสุนันท์, การอ้างถึง สื่อมวลชน และ กรรมการของสภาฯ, การอ้างศาล รองนายกรัฐมนตรี สุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นผู้รับผิดชอบฝ่ายความมั่นคง, การอ้างถึงองค์การต่างประเทศ เช่น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN), สหภาพยุโรป (EU) หรือ ประเทศสหรัฐอเมริกา, การอ้างถึงข้อบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการก่ออาชญากรรม ตามกฎบัตรของสหประชาชาติ ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่อ้างผู้มีอำนาจหน้าที่ อ้างบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวถึง หรืออำนาจหน้าที่เกี่ยวกับประเด็นที่กล่าวถึง ทั้งนี้ ในรายการ ผู้วิจัยพบประเด็นที่ใช้การสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจโดยการแสดงเหตุผลโดยการอ้างผู้มีอำนาจหน้าที่ค่อนข้างมีระดับของความน่าเชื่อถือมากพอสมควร ดังนั้น ทั้งหมดนี้จึงสามารถโน้มน้าวใจให้เกิดความเชื่อถือในการสร้างความหมายต่างๆ ผ่านตัวสาร หรือวาทกรรมนั้นๆ ได้

การอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์

พบในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง, ประเด็นการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551, ประเด็นการประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน, ประเด็นการควบคุมตัวแกนนำผู้ชุมนุม, ประเด็นการขึ้นดำรงตำแหน่งของ นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, ประเด็นกฎหมายที่กำกับดูแลสื่อมวลชนกรณีล่วงละเมิดสถาบัน

ทั้งนี้ ในเนื้อหาของประเด็นเหล่านี้ ประกอบไปด้วยการกล่าวอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ เช่น การอ้างถึงหลักการของกฎหมายรัฐธรรมนูญ, การอ้างพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคง

ภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551, การอ้างพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน, การอ้างระบบการเลือกตั้งแบบรัฐสภา, การอ้างประมวลกฎหมายอาญา ฯลฯ เพราะการอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ เป็นการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยอ้างถึงกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นมาตรฐานทางหลักการทางกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในสังคมนั้นๆ ซึ่งสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสารได้ค่อนข้างมาก เพราะกฎระเบียบเหล่านั้นได้รับการยอมรับเป็นมาตรฐานที่ทุกคนต้องทำตาม ไม่สามารถละเมิดได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลนั้นได้ภาพลักษณ์ว่ารัฐบาลและนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ของกฎหมาย ไม่ยอมจำนนต่อการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหมายถึงการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดงนั่นเอง

การอ้างเหตุผลโดยการเปรียบเทียบ

พบในประเด็นแนวทางการทำงานของเจ้าหน้าที่ และ ประเด็นการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553

ทั้งนี้ในเนื้อหาของประเด็นเหล่านี้ ประกอบไปด้วยการอ้างเหตุผลโดยการเปรียบเทียบ เช่น การอ้างประวัติศาสตร์ ที่ในการชุมนุมมักมีเหตุปะทะกันจากความไม่เข้าใจเล็กๆ น้อยๆ และการอ้างถึงเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน 2553 ที่ในการสลายการชุมนุม มีกลุ่มติดอาวุธแอบแฝงเข้ามาทำร้ายประชาชน ดังนั้น ด้วยเหตุที่การอ้างเหตุผลโดยการเปรียบเทียบ เป็นการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยมีการกล่าวเปรียบเทียบเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งเชื่อว่ามีลักษณะเหมือนกับอีกอีกเหตุการณ์หนึ่ง เพื่อโน้มน้าวใจผู้รับสารให้เห็นว่าเหตุผลของเหตุการณ์หนึ่งสามารถใช้ได้กับในอีกเหตุการณ์ ในทางกลับกัน เมื่อวิธีการที่แก้ไขสถานการณ์หนึ่งไม่สำเร็จ ดังนั้น อีกเหตุการณ์หนึ่งก็ จะไม่ใช้วิธีการเดียวกันนั้น ทั้งหมดนี้เพื่อสร้างความชอบธรรมในปฏิบัติการต่างๆ ของรัฐบาล

การอ้างเหตุผลโดยอ้างหลักองค์รวม

พบในประเด็นประเทศชาติสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งนี้ในเนื้อหาของประเด็นนี้ โดยสรุปแล้ว นายกรัฐมนตรีมีการกล่าวอ้างเหตุผลโดยการอ้างหลักองค์รวม โดยมีการกล่าวอ้างผลที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมบุคคล จะอ้างเหตุจากบุคคลหนึ่ง หรือเหตุการณ์หนึ่ง หรือสิ่งอื่นๆ เพียงสิ่งเดียวไปสู่ส่วนรวมทั้งหมด ซึ่งในที่นี้ คือ การอ้างความสงบสุขของประเทศชาติเป็นที่มาของความสุขทั้งหมดในสังคมโดยรวม ดังนั้น จึงสามารถโน้มน้าวใจ ได้ไม่น้อยเพราะสะท้อนว่าสิ่งที่รัฐบาลดำเนินการไป

นั้น มีเหตุผลเพื่อประโยชน์สุขของคนไทยทั้งชาติ ดังนั้น สิ่งนี้จึงมีผลในการได้รับความชอบธรรม และการสนับสนุนจากประชาชนในการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐบาล

อย่างไรก็ดี สามารถสรุปภาพรวมได้ว่า การโต้แย้งแสดงเหตุผลที่ปรากฏในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ตามแนวคิดของสตีเฟน ทูลมิน พบว่า

ข้อมูล (Data) ข้อมูลที่นำเสนอทั้งหมดเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริงในสถานการณ์ขณะนั้น

ข้อสรุป (Claim) รายการมีข้อสรุปที่นำเสนอภาพลักษณ์ด้านบวก และความชอบธรรมในการปฏิบัติการต่างๆ กล่าวคือเป็นการสรุปว่าแนวคิด แนวทางของรัฐบาลนั้นถูกต้อง ผู้รับสารควรที่จะสนับสนุนยอมรับ และให้ความเชื่อถือ

ข้อสนับสนุน (Warrants) มีการอ้างถึงประเด็นต่างๆ เพื่อสร้างน้ำหนักในการโน้มน้าวสนับสนุนให้ไปสู่วิธีการของนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ จะเห็นว่านายกรัฐมนตรีนำเสนอสารที่สร้างภาพลักษณ์ด้านบวกแก่รัฐบาลโดยการใช้วิธีการโต้แย้งแสดงเหตุผล แบบ สตีเฟน ทูลมิน 5 ประเภท คือ การอ้างเหตุผลจากหลักการทั่วไป, การอ้างเหตุผลโดยอ้างผู้มีอำนาจหน้าที่, การอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์, การอ้างเหตุผลโดยการเปรียบเทียบ และ การอ้างเหตุผลโดยอ้างหลักองค์รวม

พบในการนำเสนอสารที่สร้างภาพลักษณ์ด้านลบแก่ผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง โดยการใช้วิธีการโต้แย้งแสดงเหตุผลใช้สัญญาณบางอย่าง ทั้งนี้เพราะการอ้างเหตุผลลักษณะนี้ มีความเที่ยงตรงน้อยกว่าการอ้างเหตุผลลักษณะอื่น และโดยพื้นฐานนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้ที่มีการพูดจาในหลักการ และมีการอ้างเหตุผลต่างๆ มาอ้างอิงเสมอ ดังนั้นในการนำเสนอเนื้อหาสาระต่างๆ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ จึงสามารถกล่าวโดยใช้การแสดงเหตุผลที่มีลักษณะน่าเชื่อถือได้มากกว่า ซึ่งจะมีผลต่อการโน้มน้าวใจผู้รับสารได้มาก

ค. สรุปผลการศึกษาวาทกรรมที่สะท้อนการใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้รับสารกลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ

จากการวิเคราะห์การใช้การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ สรุปได้ว่ากลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ คือ คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการหนังสือเดลินิวส์, คุณณฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และ คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน มีความคิดเห็นเป็น 2 ลักษณะ คือ ความคิดเห็นร่วม และความคิดเห็นต่าง

ความคิดเห็นร่วม

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้รับสารทั้งสามท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันอย่างชัดเจนในเรื่องของ “วัตถุประสงค์ของรายการ” ที่ต่างเห็นว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายทศพล อภิสิทธิ์ ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เป็นการประชาสัมพันธ์การทำงาน และโน้มน้าวใจการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลในช่วงการชุมนุม

ความคิดเห็นต่าง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แม้ว่าผู้รับสารทั้งสามท่านมีความคิดเห็นว่า รายการนี้เป็นการโน้มน้าวใจในเรื่องของการทำงานของรัฐบาล แต่ในการสื่อสารนั้นก็ประสบผลแตกต่างกันไป ตามสถานการณ์ของบ้านเมือง กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีอาจโน้มน้าวใจได้สำเร็จ และไม่สำเร็จ ทั้งนี้จากเงื่อนไขของความสำเร็จในการสื่อสาร ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันระหว่างผู้ส่งสาร 2. ความแตกต่างในเนื้อหาสาร และ 3. ความแตกต่างในช่องทางที่ใช้การสื่อสาร” สรุปได้ดังนี้

1. คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยมากเห็นว่าสามารถโน้มน้าวใจได้สำเร็จ เพราะให้ความเชื่อถือแก่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

- ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันระหว่างผู้ส่งสาร

ในสถานการณ์ปกติ เห็นว่า สามารถโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะให้ความเชื่อถือแก่ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สามารถสร้างความเชื่อถือ หรือโน้มน้าวใจประชาชนให้เชื่อถือ เห็นด้วย และคล้อยตามในสิ่งที่พูดได้ และสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเชื่อว่าจะโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะยังคงให้ความเชื่อถือแก่ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สามารถสร้างความเชื่อถือ หรือโน้มน้าวใจประชาชนให้เชื่อถือ เห็นด้วย และคล้อยตามในสิ่งที่พูดได้เพราะในช่วงเวลาดังกล่าว ข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ดังนั้นข้อมูลจากนายกรัฐมนตรีสามารถเชื่อถือได้

- ความแตกต่างในเนื้อหาสาระ

ในสถานการณ์ปกติโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะให้ความเชื่อถือในปมหลังทางการศึกษาของ นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่จบจากต่างประเทศ เป็นผู้ที่ใช้พูดจาด้วยหลักการ และเหตุผล มีความโดดเด่นในการใช้วาทศิลป์ ดังนั้น เนื้อหาในการพูด นายกรัฐมนตรีค่อนข้างประสพผลดี มีส่วนที่จะโน้มน้าวใจผู้ชมได้มากในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะ ยังคงให้ความเชื่อถือนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังในการสื่อสารเป็นพิเศษ ดังนั้น เนื้อหาในการพูดจึงสามารถเชื่อถือได้

- ความแตกต่างในช่องทางที่ใช้การสื่อสาร

ทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เชื่อว่าโน้มน้าวใจสำเร็จเพราะสื่อโทรทัศน์ มีผลต่อการโน้มน้าวใจเพราะผู้ชมได้เห็นภาพไปพร้อมกัน และสามารถฟังไปด้วยทำอย่างอื่นไปด้วยได้

2. คุณนฤตย์ เสกธีระ คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

- ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันระหว่างผู้ส่งสาร

ในสถานการณ์ปกติโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะให้ความเชื่อถือแก่ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ที่สามารถสร้างความเชื่อถือ หรือโน้มน้าวใจประชาชนให้เชื่อถือ เห็นด้วย และคล้อยตามในสิ่งที่พูดได้ แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง โน้มน้าวใจไม่สำเร็จเพราะเห็นว่าช่วงนี้ถือเป็นสถานการณ์พิเศษ ที่ไม่มีใครสามารถเชื่อถือคำพูดของฝ่ายไหนได้ เนื่องจากฝั่งภาครัฐอยู่ในฐานะ

ของคู่ขัดแย้ง ดังนั้นแม้ว่าผู้พูดจะมีสถานะนายกรัฐมนตรี แต่ก็ไม่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง จึงถือว่าไม่สามารถให้ความเชื่อถือได้ การโน้มน้าวใจจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

- ความแตกต่างในเนื้อหาสาระ

ในสถานการณ์ปกติโน้มน้าวใจสำเร็จ เพราะหากนำเสนอเนื้อหาสาระเป็นข้อเท็จจริงทาง ตัวบทกฎหมาย หลักการแห่งความถูกต้อง ย่อมสามารถเชื่อถือได้ ส่วนในสถานการณ์ความ ขัดแย้งทางการเมืองโน้มน้าวใจไม่สำเร็จ เพราะ หากเป็นเหตุการณ์ที่บางประเด็นยังไม่มีหลักฐาน และเบื้องหลังเหตุการณ์ จึงเป็นวิจารณ์ญาณของคนฟังที่จะเลือกที่เชื่อ แต่โดยรวมแล้วการโน้มน้าวใจในช่วงนี้ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะต่างฝ่ายต่างปิดกั้นข้อมูลของอีกฝั่ง และเชื่อถือเฉพาะ ข้อมูลของฝั่งที่ตนเองสนับสนุน

- ความแตกต่างในช่องทางที่ใช้การสื่อสาร

ในสถานการณ์ปกติโน้มน้าวใจสำเร็จเพราะมีจุดแข็ง ที่คนไทยมีพฤติกรรมการนิยมชม โททศน์ ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองโน้มน้าวใจไม่สำเร็จเพราะคนยังมีช่องทาง อื่นๆ ในการรับข่าวสาร เช่น เคเบิลทีวี วิทยุชุมชน

3. คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจรายวัน

- ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันระหว่างผู้ส่งสาร

ในสถานการณ์ปกติเชื่อว่าโน้มน้าวใจไม่สำเร็จ เพราะรายการนี้ นายกรัฐมนตรีหรือภริยา ไม่ สามารถโน้มน้าวใจผู้ชมรายการได้เท่าที่ควร เมื่อเทียบกับอดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร เพราะนายกรัฐมนตรีหรือภริยา ค่อนข้างไม่มีความชำนาญในการพูดจาให้จับใจประชาชน และมี บุคลิกที่ไม่ติดดินเท่าอดีตนายกฯ ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่าการ โน้มน้าวใจไม่สำเร็จเช่นกัน เพราะการโน้มน้าวให้เกิดความเชื่อถือนั้น ขึ้นกับหลักฐานและผลที่ เกิดขึ้นจากการกล่าวสิ่งต่างๆ นอกจากนี้อีกด้านหนึ่ง ฝ่ายตรงข้ามรัฐ และสื่อมวลชน มองว่า นายกรัฐมนตรีเลือกพูดเฉพาะในด้านที่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง แต่ไม่กล่าวถึงการปฏิบัติกรกับ ผู้ ชุมชนที่ส่งผลให้เกิดความสูญเสียกับประชาชนคนไทยอีกกลุ่มซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม จุดนี้เองที่เป็นอุปสรรคต่อความน่าเชื่อถือของนายกรัฐมนตรีในการนำเสนอประเด็นต่างๆ

- ความแตกต่างในเนื้อหาสาระ

ในสถานการณ์ปกติเห็นว่าโน้มน้าวใจไม่สำเร็จ เพราะเห็นว่ารายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นรายการที่เลียนแบบรายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน สะท้อนว่าคุณอภิสิทธิ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีภาวะผู้นำ ซึ่งอาจมีผลต่อการโน้มน้าวใจได้ และในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่าโน้มน้าวใจไม่สำเร็จ เพราะนายกรัฐมนตรีกล่าวข้อมูลด้านเดียว ขณะที่ปิดกั้นข้อมูลอีกด้าน

- ความแตกต่างในช่องทางที่ใช้การสื่อสาร

ไม่แน่ใจว่าทั้งในสถานการณ์ปกติ และ ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง จะโน้มน้าวใจได้สำเร็จหรือไม่ เพราะด้านหนึ่ง ช่องทางโทรทัศน์สามารถโน้มน้าวได้ในทางการเมือง ได้เนื่องจากประชาชนได้เห็นหน้าค่าตา แต่ด้านหนึ่งก็ไม่เกิดประโยชน์กับประเทศชาติโดยรวม เพราะไม่คุ้มค่ากับการใช้เวลา หรือ ค่าดำเนินการต่างๆ ในการออกอากาศ

3. สรุปผลการศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในช่วง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553”

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นรายบุคคล กลุ่ม Key Person ที่เจาะจงไปที่สื่อมวลชน ซึ่งประกอบไปด้วย บรรณาธิการประจำโต๊ะข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คุณพัฒนพงศ์ สำเนียงเสนาะ, บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน คุณนฤตย์ เสกธีระ และ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ ผู้วิจัยพบว่ารายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 มีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมไทย ดังนี้

1. คุณพัฒนพงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

- บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร

เห็นว่าในสถานการณ์ปกติมีบทบาทเพราะรายการนี้บอกเล่าอธิบาย การทำงานของ นายกรัฐมนตรีและรัฐบาล ตลอดจนแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชน ให้ข้อมูลเหตุการณ์และ สภาพการณ์ต่างๆ ในสังคมและในโลก เป็นมิติใหม่ของนายกรัฐมนตรีที่หันมาใช้พื้นที่สื่อเพื่อ สื่อสารกับประชาชนโดยตรงกับคนไทย ซึ่งยังขาดการติดตามความรู้อย่างรอบด้าน และใน สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่ามียบทบาท เพราะเป็นพื้นที่ชี้แจงสถานการณ์ บอกกล่าวการดำเนินการต่างๆ ซึ่งนายกรัฐมนตรีควรมีโอกาสสื่อสารในสิ่งที่ตนเองกระทำในช่วง การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงหรือในช่วงสลายการชุมนุม เพื่อที่สังคมอีกข้างจักไม่ฟังความข้าง เดียวจากฝั่งตรงกันข้ามรัฐ ซึ่งอาจขาดข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้

- บทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล

ในสถานการณ์ปกติ เห็นว่ามียบทบาท เพราะรายการนี้เป็นการทำตามหน้าที่ของ นายกรัฐมนตรีที่จะชี้แจง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น และบอกเล่าในการดำเนินการต่างๆ ของ รัฐบาลและนายกรัฐมนตรี ที่จะบอกกล่าวประชาชนในภาคส่วนอื่นๆ ที่จะได้รับรู้ และช่วยกัน หาทางแก้ไข ตลอดจนช่วยกันเป็นหูเป็นตารายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ ได้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่เป็น ประโยชน์ ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ก็ยังคงเห็นว่ามียบทบาท เพราะรายการนี้ เป็นช่องทางหนึ่งที่ประชาชนจะสามารถให้ความไว้วางใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้ ด้วยเหตุที่ เวลาในช่วงนั้น ไม่มีใครที่น่าเชื่อถือพอที่จะอธิบาย หรือชี้แจงสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมดต่างๆ ตรงตาม ข้อเท็จจริง

- บทบาทหน้าที่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม

ในสถานการณ์ปกติมีบทบาท เพราะเห็นว่ารายการนี้มีความหลากหลายมีการพยายามที่ จะสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่นๆ ซึ่งสะท้อนว่านายกรัฐมนตรีใส่ใจประชาชนทุกกลุ่ม ส่วน ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่ามียบทบาท เพราะการดำเนินการต่างๆ ทาง กฎหมายกับผู้ชุมนุม นายกรัฐมนตรีสามารถชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบได้ เพื่อไขข้อข้อใจที่ยัง คลางแคลงใจในประเด็นต่างๆ เพื่อประสานความเข้าใจความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคมต่อไปได้

- บทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นเร้า

ในสถานการณ์ปกติเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้รายการนี้มีการผลักดันเรื่องต่างๆ ที่สำคัญในสังคม เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้มีการพัฒนามากขึ้น และในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้มีการกระตุ้นเร้า สะท้อนปัญหาต่างๆ เพื่อเรียกร้องการร่วมมือกันแก้ไข เพื่อความสงบสุขของประเทศ

2. คุณณฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

- บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร

ในสถานการณ์ปกติมีบทบาท เพราะรายการนี้เป็นพื้นที่ที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดความเข้าใจผิด อันเป็นสิทธิ์ที่นายกรัฐมนตรีทุกคนควรที่จะได้พูด และยังเป็นตัวกระตุ้นให้นายกรัฐมนตรีเร่งดำเนินการต่างๆ ตามที่แถลงไว้ ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้เป็นช่องทางที่ประชาชนจะเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น และต้องการทราบข้อมูลจากนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง

- บทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล

ในสถานการณ์ปกติเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้เป็นช่องทางที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายบริหาร บอกกล่าวการทำหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน โดยไม่ต้องผ่านช่องทางอื่น ส่วนสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เห็นว่าไม่มีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรีหรือภริยา เวชชาชีวะ มิได้สถานะเป็นกลาง แต่เป็นฝ่ายตรงข้าม ดังนั้นข้อมูลข่าวสารอาจเชื่อถือได้หรือไม่ได้

- บทบาทหน้าที่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม

ในสถานการณ์ปกติ เห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้ส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ ในประเทศไทยทุกภาคส่วน จักมีความเข้าใจในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดเอกภาพในการทำงาน แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไม่แน่ใจ เพราะในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมจะสร้างได้มากน้อยขนาดไหน ขึ้นกับเนื้อหาสารที่กล่าว ทั้งนี้ หากมีเนื้อหาระบุว่า ต้องการให้บ้านเมืองเกิดความสงบสุข เนื้อสารส่วนนี้ถือว่ามีบทบาทในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม แต่หากเนื้อหาที่กล่าว นายกรัฐมนตรีใช้เนื้อหาที่เข้าข่ายยุยงปลุกปั่น ย่อมแสดงว่ามีเจตนาอย่างอื่น

- บทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นเร้า

ในสถานการณ์ปกติเห็นว่ามีบทบาท เพราะการกล่าวเรื่องนโยบายต่างๆ มีผลต่อการกระตุ้นความคิดอ่านของประชาชนด้านการพัฒนาประเทศ แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไม่แน่ใจ เพราะรายการนี้มีการกล่าวถึงการเรียกร้องให้สังคมช่วยกันทำให้บ้านเมืองสงบสุข แต่ก็ไม่มีบทบาทกับกลุ่มผู้ฟังที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล เพราะคนกลุ่มนี้จะหันไปเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่นแทน เช่น วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี

3. คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน

- บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร

ในสถานการณ์ปกติ เห็นว่าไม่มีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวทางโทรทัศน์ทุกวันอาทิตย์ เนื่องจากมีโอกาสพบสื่อมวลชนอยู่แล้วในการสัมภาษณ์รายวันทั่วไป ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้ไม่ควรเป็นพื้นที่รายงานความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนโดยทั่วไปที่จําแนกเสนออยู่แล้ว ซึ่งในทางกลับกัน รายการนี้อาจมีบทบาทในการสร้างความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

- บทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล

เห็นว่าในสถานการณ์ปกติไม่มีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรีในทางปฏิบัติไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในหลายประเด็น ดังนั้น ประชาชนจึงไม่รู้สึกราวว่าจะใช้รายการนี้แสดงบทบาทการเป็นพื้นที่สอดส่องดูแล บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนได้อย่างไร ขณะที่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรีเลือกพูดเฉพาะในด้านที่ตัวเองได้ประโยชน์ทางการเมือง นอกจากนี้ในช่วงหลังๆ นายกรัฐมนตรียกบทบาทความรับผิดชอบไปอยู่ที่ศูนย์อำนวยการแก้ไขในสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) ซึ่งส่งผลต่อภาวะผู้นำ ดังนั้น รายการนี้จึงไม่มีบทบาทในการสอดส่องดูแลและรายงานสถานการณ์ตามความเป็นจริงได้เท่าที่ควร

- บทบาทหน้าที่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม

ในสถานการณ์ปกติ เห็นว่าไม่มีบทบาท เพราะรายการนี้ไม่ประสบความสำเร็จในด้านความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอ และลีลาของนายกรัฐมนตรีกิริยา ดังนั้นรายการนี้จึงไม่มีบทบาทมากนักในการสร้างความสัมพันธ์ในระดับภาคีรัฐกับประชาชน เช่นเดียวกัน ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ก็ยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรียังคงพูดถึงสถานการณ์เฉพาะในมุมด้านบวกของฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายทหาร สิ่งนี้อาจทำให้ผู้ชุมนุมเกิดความรู้สึกไม่พอใจ และในที่สุดรายการนี้จึงมีบทบาทในการเพิ่มความขัดแย้ง แยกแยะในสังคมให้มากขึ้น

- บทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นเร้า

ในสถานการณ์ปกติเห็นว่ามีบทบาท เพราะรายการนี้มีการเปลี่ยนพิธีกร เปลี่ยนสถานที่บ่อยเกินไป จึงไม่ช่วยเสริมให้รายการน่าสนใจ และส่งผลให้ภาวะผู้นำเสื่อมลง ขณะที่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเห็นว่ามีบทบาท เพราะนายกรัฐมนตรียังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในหลายๆ ประเด็น นอกจากนี้ การที่นายกรัฐมนตรีก้าวโจมตีฝ่ายตรงข้าม สิ่งเหล่านี้กลับส่งผลลบให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่พอใจ เพิ่มความเกลียดชังผู้ชุมนุมมากขึ้น ดังนั้น รายการนี้จึงไม่มีบทบาทที่จะกระตุ้นเร้าสร้างพรรค หรือคลี่คลายสถานการณ์ แต่กลับกระพือให้ความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์

ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้รับสารกลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน ต่างมีข้อเสนอแนะที่จะมีผลต่อการเสริมบทบาทหน้าที่ของรายการด้านต่างๆ เพื่อทำหน้าที่สื่อมวลชนที่นำเสนอสาระต่างๆ และเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนี้

คุณพัฒนพงศ์ ลำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

มีข้อเสนอแนะให้ปรับรูปแบบรายการ เพราะรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ยังไม่อยู่ในความสนใจของประชาชนเท่าที่ควร ส่งผลให้ตัวรายการยังไม่สามารถสร้างแรงกระตุ้น หรือแสดงบทบาทต่างๆ ต่อสังคมอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น รายการควรมีการปรับรูปแบบไปเรื่อยๆ เช่น ให้นายกรัฐมนตรีลงพื้นที่ต่างๆ ให้มากกว่าการนั่งกล่าวในห้องส่ง และมีการนำเสนอเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของสังคมวงกว้าง เช่น ประเด็นที่สะท้อนปัญหาของสังคมไทยด้านต่างๆ

ที่เมื่อประชาชนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม ก็จะสามารถส่งผลให้รายการสามารถมีบทบาทในด้านต่างๆ ต่อสังคมมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

คุณณฤตย์ เล็กธีระ บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

มีข้อเสนอเกี่ยวกับระยะเวลาของการดำเนินรายการ โดยควรลดระยะเวลาของรายการลง ไป นอกจากนี้ยังเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาเป็นเรื่องทั่วไปที่ประชาชนสนใจ โดยไม่ควรมีเนื้อหาทางการเมือง เพราะรายการนี้เป็นพื้นที่รายงานการทำงานเพื่อส่วนรวม หากนำการเมืองมากล่าว ในรายการย่อมสะท้อนว่า นายกรัฐมนตรีกำลังนำเสนอเรื่องที่เป็นผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องมากกว่า

คุณนิภาวรรณ แก้วรามุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ รายวัน

มีข้อเสนอเกี่ยวกับการปรับรูปแบบรายการ โดยระบุว่า หากมีรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ มีข้อเสนอว่าไม่ควรนำเสนอ หรือรายงานความขัดแย้งทางการเมืองในรายการนี้ เพราะสถานการณ์สื่อมวลชนโดยทั่วไปมีการนำเสนออยู่แล้ว และอีกด้านอาจไปสร้างความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น แต่อีกด้านหนึ่ง คุณนิภาวรรณเห็นว่าไม่ควรมีรายการนี้เลย เพราะตามปกติ นายกรัฐมนตรีได้พบปะสื่อมวลชนอยู่แล้วในหลายๆ เวที เพราะฉะนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเป็นการเฉพาะในทุกๆ วันอาทิตย์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อ การวิเคราะห์ตีความ รายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ปี พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยพบข้อสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คือ แนวคิดเรื่องวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม, แนวคิดเรื่องสัญลักษณ์วิทยาและการสร้างความหมาย, ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ, แนวคิดเรื่องการโต้แย้งแสดงเหตุผล, แนวคิดเรื่องการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมือง, แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์, แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ และการใช้สื่อมวลชนของนักการเมือง, แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ตลอดจนความเชื่อมโยงกับการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลจากสรุปผลการวิจัยตามที่ศึกษามา เข้า

กับพยายามที่จะสะท้อนถึงคุณค่าของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้องค์ความรู้ทางการสื่อสาร เพื่อการพัฒนา โดยนำเสนอการอภิปรายผลเป็น 3 มิติ

มิติแรก คือ อภิปรายความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีในส่วนของตัวบทรายการ ซึ่งเป็นการอภิปรายการศึกษาวิจัยจากการค้นคว้า วิเคราะห์จากตัวบทรายการ การค้นคว้าเอกสารต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ทั้งหมด

มิติที่สอง คือ การอภิปรายความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้รับสาร ซึ่งการศึกษาปรากฏความคิดเห็นที่หลากหลาย แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และเป็นส่วนสำคัญที่ได้สัมผัสถึงบทบาทหน้าที่ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง

มิติที่สาม คือการอภิปรายความเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการกลับไปทบทวนพิจารณาว่า จากการศึกษาของผู้วิจัยที่มีแรงบันดาลใจจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายๆ งานวิจัยนั้น มีความสอดคล้องทางแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนผลการศึกษาวิจัยที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งส่วนนี้นับว่าสามารถต่อยอดเชื่อมโยงไปสู่การอภิปรายผลในส่วนของ “ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย” ได้ ที่อาจนำแนวคิด ข้อค้นพบ ตลอดจนจุดอ่อนไปปรับใช้ในการศึกษาวิจัยในอนาคต

ต่อไปคือการอภิปรายผล ตามแนวทางข้างต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มิติแรก – อภิปรายความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีในส่วนของตัวบทรายการ

เนื่องจากในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แนวคิดเรื่องวาทกรรมของ “มิเชล ฟูกูต์” ซึ่ง “ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร” ได้ประมวลความคิด ไว้ในงานเขียนเรื่อง “วาทกรรมการพัฒนา อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะ และความเป็นอื่น” ว่า “วาทกรรม” หมายถึง ระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต เอกลักษณะ และ ความหมาย ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคม ขณะเดียวกันวาทกรรมยังทำหน้าที่เก็บกอดและปิดกั้นมิให้เอกลักษณะและความหมายของบางอย่างเกิดขึ้น หรือทำให้เอกลักษณะและความหมายของบางอย่างที่ดำรงอยู่แล้วในสังคมเลือนหายไป นอกจากนี้ ในขณะที่การสร้าง ความหมายของวาทกรรมนั้นยังคงทำหน้าที่อยู่นั้น เวลาเดียวกัน การผลิตสารข้อความ ประโยค ล้วนปรากฏออกมาอย่างมีกระบวนการต่างๆ เพื่อทำให้ผู้รับสาร หรือ ผู้รับวาท

กรรม ให้ความเชื่อถือ เห็นด้วย และคล้อยตามความหมายของวาทกรรมเหล่านั้น ซึ่งสิ่งนี้ในองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์ หมายถึง “การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ” ทั้งนี้ ในการโน้มน้าวใจที่เกิดขึ้นในบริบทที่ผู้วิจัยศึกษา ปรากฏชัดในลักษณะของการสร้างสารด้วยวิธีการใช้จุดมุ่งใจ และการโต้แย้งแสดงเหตุผลต่างๆ นานา ทั้งหมดก็เพื่อจุดประสงค์ที่จะทำให้เนื้อหาสาระในสารได้รับการยอมรับ อันส่งผลต่อการประพฤติ ปฏิบัติ ตลอดจนค่านิยม แนวคิดต่างๆ ตามแต่ผู้สร้างวาทกรรม หรือผู้ส่งสาร เจตนาให้เกิดขึ้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาตาม “แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์” แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากความหมายของวาทกรรมนั้นทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ กล่าวคือ เมื่อผู้ส่งสารนำเสนอชุดความหมายต่างๆ ออกมา และมีผลทำให้ผู้รับสารเห็นด้วย คล้อยตามความหมายเหล่านั้นแล้ว ภาพที่เกิดขึ้นในใจของผู้รับสารต่อสิ่งที่สารนั้นกล่าวถึง ย่อมปรากฏออกมาตามแต่ลักษณะของสารนั้นๆ เพราะ ตามแนวความคิดของของ “Daniel J Boorstin” ระบุว่า ภาพลักษณ์ในเชิงจิตวิทยาแล้ว คือ ความดีเลิศ ซึ่งไม่ใช่ของจริง จะเห็นได้จากลักษณะที่เป็นการสังเคราะห์ขึ้นมาจากองค์ประกอบหลายอย่าง เป็นสิ่งที่มีที่น่าเชื่อถือได้ เป็นภาพที่มองเห็นได้ชัดเจน ดูง่าย เข้าใจง่าย และสามารถเข้าใจได้หลากหลายความหมาย นอกจากนี้ยังหมายถึง การรับรู้ความจริงของปัจเจกบุคคลต่อสิ่งของ ความจริง หรือทางเลือก แล้วประเมินสิ่งเหล่านั้นว่า ดี หรือ เลว มิตรภาพ หรือสงคราม ตามแนวคิดของ “K.L Holsti”

ดังนั้น เนื้อหาสาระของประเด็นที่กล่าวในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ที่ผู้วิจัยศึกษา จนกระทั่งประมวลออกมาเป็นชุดวาทกรรมหลัก 3 ชุดนั้น พบว่า วาทกรรมที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์ อัตลักษณ์ ด้านบวกของนายกรัฐมนตรี คือ วาทกรรมชุดผู้รักชาติภักดี และ วาทกรรมชุดผู้กระจายความสุข ขณะที่วาทกรรมที่ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ด้านลบแก่กลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง คือ วาทกรรมชุดผู้ก่อการร้าย พร้อมกันนั้นยังได้สะท้อนอัตลักษณ์ของผู้สร้างวาทกรรมว่าเป็นผู้ปกป้องประชาชนและชาติบ้านเมืองจากผู้ก่อการร้าย อีกด้วย

อย่างไรก็ดี การศึกษาของผู้วิจัยไม่เพียงค้นพบว่า ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ นายกรัฐมนตรี หรือ ผู้ส่งสาร ทำการสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ ได้ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ อัตลักษณ์ ความสัมพันธ์ แล้ว ยังมีเรื่องของการนำเสนอ อุดมการณ์ ซึ่งเมื่อยึดตามที่ “กาญจนา แก้วเทพ” ระบุว่า “อุดมการณ์มีความสำคัญในการครอบงำ ที่จะส่งผลต่อความชอบธรรม” หรือตามที่ “ลิขิต ธีรเวคิน” ระบุว่าหมายถึง “การยอมรับในการได้มาซึ่งอำนาจ การดำรงอยู่ในอำนาจ ในการปกครอง การยอมรับในความสามารถในการแก้ปัญหา และประสิทธิภาพในการดำเนินการ

พัฒนาบริหารประเทศที่มีความโปร่งใส ตลอดจนการยอมรับในอุดมการณ์ การตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ ของผู้มีอำนาจในขณะนั้น” และเมื่อสิ่งเหล่านี้ถูกส่งผ่านมาจากผู้ที่เป็นนักการเมือง ที่ใช้สื่อมวลชนเป็นพื้นที่เผยแพร่เนื้อหาสาระที่ประกอบสร้างขึ้นมาอย่างมีกระบวนการตามข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ คือการใช้กลไกอุดมการณ์ในสถาบันสื่อมวลชน เป็นเครื่องมือเพื่อแสดงให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลกำลังทำหน้าที่แทนส่วนรวมเพื่อเรียกร้องการยอมรับสนับสนุนจากประชาชน ซึ่งในที่นี่อาจมีได้หมายถึงการทำเพื่อประโยชน์ในการรักษาอำนาจของตนเองเพียงด้านเดียว แต่หากยึดแนวคิดของ “ดร. ธีรภัทร” ที่สรุปเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อสารมวลชนของนักการเมืองเอาไว้ จะพบว่ายังหมายถึง การสื่อสารเพื่อให้เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นภาพพจน์ให้กับพรรค และองค์การ การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับบุคคล ชื่อเสียง หน้าที่การงาน ผลงานดีเด่นต่างๆ ออกสู่สังคม การเผยแพร่การทำงานของพรรค เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ และเข้าใจความเป็นมาในแต่ละเรื่อง

เมื่อนิยามของนิเทศศาสตร์พัฒนาการ (Development communication) ซึ่ง “พระ จิร โสภณ” กล่าวว่า นิเทศศาสตร์พัฒนาการ พัฒนามาจากทฤษฎีในการใช้การสื่อสารมวลชน เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรมและพัฒนาชนบท เป็นแนวความคิดและแนวทางปฏิบัติใหม่ในวิชาการสื่อสาร ซึ่งเป็นความพยายามที่จะใช้กระบวนการสื่อสารและศักยภาพของสื่อต่างๆ ที่มีอยู่เป็นเครื่องมือและตัวเร่งเพื่อก่อให้เกิดผลในการพัฒนาบุคคล พัฒนาชุมชน พัฒนาชนบท และพัฒนาประเทศ ยกย่องความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนรวม ดังนั้น รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ จึงถือเป็นการใช้กระบวนการสื่อสารเพื่อพัฒนา ยกย่องชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในทางหนึ่ง เพราะรายการนี้มีความพยายามนำเสนอสาระข่าวสารเพื่อเมื่อรัฐบาล หรือผู้อยู่ในฐานะของนักปกครองประเทศ นำการสื่อสารมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อรายงานผลงานการปฏิบัติงานของรัฐบาล ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีปฏิบัติ การบริหารงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชน หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองได้รับทราบ เพื่อที่ประชาชนจักได้เข้าใจและสนับสนุน ตลอดจนปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของรัฐบาล ที่อ้างเพื่อความผาสุกของประชาชนและความเจริญพัฒนาของประเทศ

อย่างไรก็ดี ข้อควรพิจารณาเป็นประการสำคัญของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มิใช่เพียงการตีแผ่ว่ารายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ มีการเผยแพร่วาทกรรม ตลอดจนการทำงานตามหน้าที่ของรัฐบาลตามสถานการณ์ปกติทั่วไป โดยผ่านกระบวนการสร้างความหมาย การโน้มน้าวใจต่างๆ ซึ่งใช้พื้นที่ทางสื่อมวลชนในการนำเสนอเท่านั้น เพราะในบริบทที่ผู้วิจัยศึกษา คือ ช่วง

ความขัดแย้งทางการเมืองเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 ซึ่งสังคมไทยเต็มไปด้วยปัญหาความแตกแยกทางความคิด ความเชื่อทางการเมือง กระทั่งส่งผลเป็นการชุมนุมประท้วง และจบลงด้วยการสูญเสียชีวิตเลือดเนื้อของประชาชนในสังคม ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังเป็นการต่อยอดที่ชี้ชวนให้เห็นว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ มีการนำเสนอถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น ซึ่งเมื่อในแนวทางแก้ไขปัญหานั้นมีวิธีการที่สังคมส่วนหนึ่งไม่ยอมรับ ทั้งจากกลุ่มที่สนับสนุนคู่ขัดแย้ง และกลุ่มที่ไม่ใช่ ไม่เกี่ยวข้องกับคู่ขัดแย้ง การออกมาพูดจาผ่านทางรายการในช่วงเวลาดังกล่าว นายกรัฐมนตรีจึงใช้เป็นพื้นที่ถ่ายทอดสาร ในการโน้มน้าว ชี้แจง โต้แย้งแสดงเหตุผลต่างๆ นานาออกมา เพื่อชี้้นำให้ประชาชนเข้าใจไปในทิศทางที่นายกรัฐมนตรีต้องการสื่อสาร ให้การยอมรับในการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลในช่วงเวลานั้น และปฏิเสธปิดกั้นความหมายของฝั่งตรงข้าม หรือคู่ขัดแย้งไปด้วยพร้อมกัน

ทั้งนี้ หากความหมายที่ออกมาจากผู้ส่งสาร หรือนายกรัฐมนตรี ปรากฏโดยผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีเป้าหมายให้เกิดผลในทางบวก ผลที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปในทางบวก ขณะเดียวกันหากความหมายที่ออกมาจากผู้ส่งสาร หรือนายกรัฐมนตรี ปรากฏโดยผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีเป้าหมายให้เกิดผลในทางลบ ผลที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปในทางลบเช่นเดียวกัน ดังนั้น การสื่อสารที่จะส่งผลต่างๆ ในช่วงเวลาที่สังคมมีความเปราะบางอ่อนไหว อย่างสถานการณ์ที่สังคมมีความแตกแยกอย่างรุนแรงดังกล่าว เป็นข้อควรพึงระมัดระวังอย่างยิ่งที่ผู้นำจะทำสื่อสารต่อประชาชน ดังประเด็นตัวอย่างซึ่งเกิดขึ้นในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วงความขัดแย้งทางการเมือง ที่ผู้วิจัยนำเสนอโดยสังเขปต่อไปนี้

1. ประเด็นการปะทะเปิดธนาคาร จะพบว่านายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ปะทะเปิดธนาคารกรุงเทพ 4 สาขาในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553 โดยนำข้อความที่กล่าวถึงการจับกุมตัวผู้วางระเบิด มาต่อท้ายด้วยสถานการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งๆ ที่กรณีนี้ หากมองแยกส่วน พบว่าอาจมิได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง แต่อาจเป็นการก่อวินาศกรรมของกลุ่มคนที่ต้องการสร้างสถานการณ์ความปั่นป่วนให้เกิดขึ้น หรือเป็นไปตามที่นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้ปฏิเสธเรื่องนี้โดยระบุว่าอาจเป็นการจัดการของกลุ่มคนที่ต้องการใส่ร้ายคนเสื้อแดง เพื่อทำลายความชอบธรรมของคนเสื้อแดงในการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย

2. ประเด็นการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (พ.ร.บ.ความมั่นคง) ที่นายกรัฐมนตรีระบุเน้นว่ามีเสียงเรียกร้องให้รัฐบาลนำกฎหมายเข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อย ดังที่ในขณะนั้น มีกระแสข่าวที่กลุ่มเอกชนเสนอให้รัฐบาลใช้กฎหมายดังกล่าว โดยเห็นว่ากฎหมายนี้เป็นการป้องกัน เป็นการควบคุมสถานการณ์ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน ที่จะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยดีขึ้น อย่างไรก็ตามอีกด้านหนึ่งก็มีการคัดค้านการประกาศใช้กฎหมายนี้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีมิได้กล่าวถึงในรายการ ที่มีเจตนาเปิดเผยนัยแฝง คณาจารย์รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คำประกาศนักเขียนอิสระ "คนต้องเท่ากัน" ของกลุ่มนักเขียนอิสระ และนักกิจกรรมเพื่อสังคมกลุ่มต่างๆ ต่างออกมาแสดงจุดยืนต่อการชุมนุม 12-14 มีนาคม 2553 ทั้งหมดออกมาแสดงความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งคัดค้านการดำเนินการโดยใช้ความรุนแรงกับประชาชน (รายละเอียดอ่านได้จากภาคผนวก)

3. ประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอของกลุ่มคนเสื้อแดง ที่นายกรัฐมนตรีระบุโดยตั้งข้อสังเกตว่า ข้อเสนอของแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ยังไม่ชัดเจนพอ อาจมีวาระซ่อนเร้นอื่นๆ เพราะแกนนำคนเสื้อแดงกล่าวว่า การยุบสภาเป็นเพียงหลักกิโลเมตรแรก ประเด็นนี้ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่แกนนำคนเสื้อแดงกล่าวเช่นนั้น สามารถนำไปตีความหมายได้หลายลักษณะ กล่าวคือ ด้านหนึ่งหลักกิโลเมตรแรกอาจหมายถึง กลุ่มคนเสื้อแดงยังมีทางเดินอีกยาวไกล เพราะเมื่อมีการยุบสภาแล้ว ย่อมต้องมีการเลือกตั้งใหม่ แล้วเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ ก็ต้องพิจารณาว่า เป็นการเลือกตั้งที่เป็นธรรมหรือไม่ แต่ในอีกด้านหนึ่ง นายกรัฐมนตรีต้องการสร้างความหมายว่า หลักกิโลเมตรแรกอาจหมายความว่าคนเสื้อแดงจะไม่ยุติความเคลื่อนไหว ยังมีสิ่งที่จะทำในวันข้างหน้าอีก หรือ ความหมายของคำว่าหลักกิโลเมตรแรกแปลว่า “ยังมีเรื่องอื่นอีก” จากนั้นก็นำเรื่องคำกล่าวของคนเสื้อแดงบนเวทีการชุมนุม เกี่ยวกับ “อำมาตย์ รัฐไทยใหม่ สงครามชนชั้น” มาโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งมีผลทำให้ผู้รับสารเกิดความวิตกกังวลว่า หลังการยุบสภาคนเสื้อแดงจะยังคงไม่ยุติสร้างควมวุ่นวายอีก ดังนั้นข้อนี้ผู้วิจัยเห็นว่าจุดนี้เป็นจุดที่ผู้สร้างวาทกรรมหยิบยกขึ้นมากล่าว เพื่อลดความน่าเชื่อถือของคนเสื้อแดง และลดความชอบธรรมในการชุมนุม ตลอดจนจรรยาให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่พอใจคนเสื้อแดงมากยิ่งขึ้น

4. ประเด็นที่นายกรัฐมนตรีชี้แจงกรณีมีการพาดพิงคำกล่าวของตนเองเกี่ยวกับการชุมนุมเรียกร้องของกลุ่มคนเสื้อเหลือง ซึ่งคนเสื้อแดงมักนำมากล่าวกับผู้ชุมนุมเพื่อ discredit นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เพราะครั้งหนึ่งนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ ในฐานะผู้นำฝ่ายค้านเรียกร้องรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ให้ลาออก หรือยุบสภา ช่วงกลุ่มพันธมิตรฯ ชุมนุมขับไล่ แต่มาวันนี้กลับไม่ทำตามข้อเรียกร้องของกลุ่มคนเสื้อแดงเช่นเดียวกัน ข้อนี้ ผู้สร้างวาทกรรมจึงยกขึ้นมาชี้แจง เพื่อแสดง

ความจริงใจว่ามีได้กลับคำพูด หากแต่เป็นการตีความบิดเบือนของคนเสื้อแดง กล่าวคือ สิ่งที่นายกรัฐมนตรีพูดในครั้งนั้นหมายความว่า ไม่ว่าจะมีคนจำนวนเท่าไร มาเรียกร้องด้วยหลักการ และเหตุผล ก็ควรที่จะสดับรับฟัง และวันนี้ ตนเองในฐานะนายกรัฐมนตรีก็กำลังรับฟังเหตุผลของข้อเรียกร้องอยู่ มิได้ปล่อยปละละเลย อย่างไรก็ตามด้านหนึ่งหากย้อนไปดูในคลิปคำกล่าวของนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ ใน www.youtube.com/watch?v=IDLbq1iwdws&feature=related ขณะเป็นผู้นำฝ่ายค้าน ในวันนั้นจะพบว่าสิ่งที่เคยพูดไว้ มีเนื้อหาที่บ่งชี้ว่ากำลังเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี สมัคร์ สุนทรเวช ทำตามข้อเสนอของกลุ่มคนเสื้อเหลือง เพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ (รายละเอียดตามภาคผนวก)

5. ประเด็น ปฏิบัติการกระชับวงล้อม ที่นายกรัฐมนตรีระบุว่าเป็นปฏิบัติการที่ได้ผลในระดับดี โดยมีข้อบ่งชี้เป็นจำนวนผู้เสียชีวิตในช่วงเช้าของวันที่ 19 พฤษภาคม ว่ามีผู้เสียชีวิตจากปฏิบัติการ 6 ราย ซึ่งปฏิบัติการกระชับวงล้อมเสร็จสิ้นไปแล้วในช่วงบ่าย หลังจากแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการได้ประกาศยุติการชุมนุม แต่ผู้สร้างวาทกรรมได้กดทับข้อมูลด้านอื่นไว้ เพราะมีข้อโต้แย้งมากมายเกิดขึ้นเกี่ยวกับปฏิบัติการกระชับวงล้อมครั้งนี้ ว่าได้คร่าชีวิตของประชาชนไปเป็นจำนวนมาก โดยหากย้อนกลับไปดูรายงานสถานการณ์จากหน้าข่าวสาร จะพบว่านับแต่เจ้าหน้าที่ทหารเข้ากระชับพื้นที่ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม กลุ่มคนเสื้อแดงและเจ้าหน้าที่ทหารได้มีการปะทะกันอยู่เกือบตลอดเวลา เช่น ในวันที่ 14 พฤษภาคม รายงานข่าวระบุว่าเจ้าหน้าที่ทหาร ยิงกระสุนเข้าใส่ประชาชนที่ขับรถไปตามเส้นทางถนนสาทร ช่วงบริเวณแยกไฟแดงซอยสาทร 6 หน้าโรงแรมเอฟเวอร์กรีน จนได้รับบาดเจ็บไป 1 ราย ถูกยิงเข้าบริเวณตาตุ่มข้อเท้าด้านขวา กระสุนทะลุออกอีกฝั่งหนึ่ง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ทหารยังใช้ปืนยิงประชาชน ที่ขับรถเข้ามาตามถนนสาทร มุ่งหน้าถนนพระรามที่ 4 อีกด้วย⁹⁸ ทั้งนี้ นพ.เพชรพงษ์ กำจรกิจการ ผู้อำนวยการศูนย์เฮอร์คิวลีน รายงานตัวเลขเมื่อเวลา 22.00 น. ว่ามีจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากเหตุการณ์เจ้าหน้าที่ทหาร เข้ากระชับพื้นที่การชุมนุมคนเสื้อแดง ที่บริเวณแยกราชประสงค์ทั้งสิ้น 101 ราย เสียชีวิต 7 ราย โดยส่วนมากถูกกระสุนปืนยิงเข้าที่ศีรษะ ปาก และช่วงท้อง⁹⁹ ต่อมา สำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า มีผู้บาดเจ็บ 125 ราย และเสียชีวิต 10 ราย¹⁰⁰ นอกจากนี้

⁹⁸ สำนักข่าวมติชน, ทหารยิงวัยรุ่น 18 ปี ขณะขี้นจยย. มาตามถนนสาทร (ออนไลน์), 14 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1273855780&groupid=03&catid=

⁹⁹ สำนักข่าวมติชน, กระชับพื้นที่ชุมนุม ปชช. เสียชีวิต 17 ต่างชาติ 3 รายเจ็บ 157 คนท. ูกยิงถูกยิงตาย-สอยข้างภาพร่างหลายราย (ออนไลน์), 15 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา

www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1273850021&groupid=00&catid=

¹⁰⁰ 16 dead, 141 injured in Bangkok violence (ออนไลน์), 15 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา

http://www.channelnewsasia.com/stories/afp_asiapacific/view/1056754/1.html

ยังมีการรายงานผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมในทุกๆ วัน เช่น ในวันที่ 15 พฤษภาคม ศูนย์เฮอร์วีน กรุงเทพมหานคร รายงานรายชื่อผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เจ้าหน้าที่ทหารกระชับพื้นที่การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง ตั้งแต่วันที่ 14-15 พฤษภาคม ว่ามีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 24 ราย และบาดเจ็บ 187 ราย¹⁰¹ หรือจนถึงที่สุดแล้วในสถานการณ์วันที่ 19 พฤษภาคม เวลา 18.00 น. ศูนย์เฮอร์วีน รายงานยอดผู้บาดเจ็บ เฉพาะวันที่ 19 พฤษภาคม ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. พบว่ามีผู้บาดเจ็บ 58 ราย เสียชีวิต 6 ราย โดยมีชาวต่างชาติได้รับบาดเจ็บ 2 ราย เป็นชาวแคนาดา 1 ราย ไม่ทราบสัญชาติ 1 ราย

ดังนั้น สิ่งเหล่านี้เป็นการยืนยันว่าผู้สร้างวาทกรรมได้ปิดกั้นความหมายอีกด้านหนึ่งของปฏิบัติการกระชับวงล้อมนี้ เพราะในสถานการณ์และในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ทหารก็ยังคงปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก และมีการปะทะต่อไปอีกหลังจากแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้ประกาศยุติการชุมนุม และยังคงมีผู้เสียชีวิตเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาขณะนั้นเต็มไปด้วยความสับสน และยังไม่มีการตรวจสอบแน่ชัดว่า การเสียชีวิตของกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงนั้นเป็นการกระทำของฝั่งเจ้าหน้าที่ทหารหรือไม่ เพราะหากดูจากภาพข่าว จะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ออกมาจากอวินาศกรรม บุกเผาทำลายอาคารสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นข้ออ้างอันชอบธรรมของนายกรัฐมนตรี ในการระบุว่า การสูญเสียชีวิตของประชาชนนั้น เกิดจากน้ำมือของกลุ่มติดอาวุธชุดดำที่แฝงตัวเข้ามาในช่วงสถานการณ์ที่กำลังสับสนวุ่นวาย เช่นเดียวกับกรณีการเสียชีวิตของผู้สื่อข่าวต่างประเทศในเหตุการณ์วันที่ 19 พฤษภาคม ซึ่งนายกรัฐมนตรีระบุว่าโดนอาวุธเอ็ม 79 และโดนยิงด้วยปืน ทั้งนี้นายกรัฐมนตรียืนยันว่าอาวุธเอ็ม 79 นั้นเป็นการใช้โดยฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ แต่กองกำลังทหาร หรือเจ้าหน้าที่ไม่มีการใช้เอ็ม 79 ดังนั้น สิ่งนี้จึงสะท้อนว่าผู้เสียชีวิตจากอาวุธเอ็ม 79 รวมถึงผู้สื่อข่าวต่างประเทศ ถูกอาวุธของกลุ่มติดอาวุธที่แฝงตัวเข้ามา มิใช่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ทหาร

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่านายกรัฐมนตรีหรือผู้สร้างวาทกรรม ได้ปิดกั้นความหมายอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือ ในการใช้อาวุธเอ็ม 79 นั้น ด้านหนึ่งเจ้าหน้าที่ทหารอาจไม่มีการใช้อาวุธชนิดนี้จริง แต่ก็ได้หมายความว่าในการใช้อาวุธเอ็ม 79 จะเป็นฝีมือของกลุ่มคนเสื้อแดง เพราะในช่วงความวุ่นวายไม่มีใครที่จะระบุชี้ชัดได้ว่าฝ่ายไหนใช้อาวุธอะไรบ้าง ทั้งนี้ ช่วงเวลาหลังจากนั้น ทั้งในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลช่วงวันที่ 31 พฤษภาคม-1 มิถุนายน 2553 หรือในการแถลงการณ์

¹⁰¹ สำนักข่าวไทยรัฐ, ยอดตายพุ่ง 24 บาดเจ็บ 187 เป็นต่างชาติ 5(ออนไลน์) , 15 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา

<http://news.mthai.com/breaking-news/76334.html>

ของฝ่ายรัฐ ต่างนำเสนอข้อมูลด้านเดียวในส่วนของฝั่งตนเอง กล่าวคือ ข้างหนึ่งฝ่ายคนเสื้อแดงก็ระบุว่ากลุ่มคนเสื้อแดงถูกใส่ร้าย บ้ายความผิด ด้วยการที่ฝ่ายความมั่นคงส่งกลุ่มคนสวมชุดดำเข้ามาก่อการทำร้ายประชาชน เพื่อหาความชอบธรรมให้กับปฏิบัติการของตนเอง ขณะที่ข้างรัฐบาลและศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) ต่างระบุตรงกันว่า กลุ่มติดอาวุธนั้นเป็นกองกำลังที่ทางแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการได้มีการฝึกการใช้อาวุธมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ดังจะเห็นว่าในช่วงสลายการชุมนุมวันที่ 10 เมษายน เจ้าหน้าที่สามารถยึดอาวุธจากคนเสื้อแดงได้เป็นจำนวนมาก แต่ยังมีอาวุธบางส่วนยังยึดคืนกลับมาได้ไม่หมด สิ่งเหล่านี้จึงถือเป็นความชอบธรรมที่รัฐบาล และ ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) จะดำเนินการสลายการชุมนุม และกลายเป็นข้อสนับสนุนคำกล่าวของผู้สร้างวาทกรรมที่ว่า ผู้เสียชีวิตจำนวนมากเกิดหลังปฏิบัติการกระชกวงล้อมเสร็จสิ้นไปแล้ว ซึ่งเกิดจากกองกำลังติดอาวุธที่สวมชุดดำ นั่นเอง

นอกจากนี้ ยังมีชุดความหมายอื่นๆ ที่ถูกเก็บกั้นไว้ ภายใต้ชุดวาทกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบ จนกระทั่งสามารถสรุปได้ว่าเป็นการสื่อสารที่สะท้อนถึงความชอบธรรมของรัฐบาล และทำลายความชอบธรรมของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง ซึ่งทั้งหมดนี้จะพบว่า ขณะที่ผู้ส่งสารนำเสนอชุดความหมายต่างๆ ออกมานั้น แม้ว่าจะพยายามนำเสนอไปในทางที่เป็นบวก แต่ผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับสาร สามารถแปรเปลี่ยนไปได้ตามสารที่ถูกสร้างออกมา ทั้งในทางบวก หรือทางลบได้ ขึ้นกับการตีความตามความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ของผู้รับสาร และการอ่อนไหวต่อการถูกกระตุ้นเร้าด้วยวิธีการโน้มน้าวใจจากผู้ส่งสารที่มีอำนาจสื่อสารอยู่ในมือ ขณะเดียวกัน หากยึดเอาตามแนวคิดของ “มิเชล ฟูโกต์” ที่บอกว่าหน้าที่ของ “อำนาจ” คือ การสร้างความจริง สิ่งใดที่คนมีอำนาจพูด คือ “ภาษาวาทกรรม” วาทกรรมจึงเป็นวิธีการในการดำรงรักษา อำนาจสถาบันต่างๆ โดยนำเสนอานิยามของตนเอง กีดกันการให้นิยามของคนอื่น ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพิสูจน์ว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายทศ อภิสิทธิ์ ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง มีลักษณะของการใช้อำนาจในการสื่อสารแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งหากเป็นความตั้งใจของผู้สร้างวาทกรรมหรือผู้ส่งสาร ใช้อำนาจการสื่อสารที่สร้างความหมายที่ส่งผลในทางลบ ท่ามกลางสภาพของสังคมที่แตกแยกทางความคิด ผู้ส่งสารที่มีฐานะผู้นำ จำเป็นต้องกลับไปพิจารณาทบทวนวิธีการสื่อสารของตนเองต่อประชาชน เพื่อให้การทำหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี มีความสอดคล้องกับ เหตุผล และความตั้งใจในการเข้ามาเป็นผู้นำรัฐบาล คือ การพัฒนาประเทศชาติต่อไป เพราะในการพัฒนาประเทศและสังคม ประชาชนจะต้องมีความรู้เรื่องการเมือง เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่ไกลตัว ตรงกันข้ามกลับเป็นสิ่งใกล้ตัวที่แทบจะแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของวิถีชีวิต แต่หาก

ประชาชนเรียนรู้จากนักการเมืองในทางที่บิดเบือน การพัฒนาประเทศชาติ และสังคมจะเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมิได้

มิติที่สอง – อภิปรายความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้รับสาร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสัมภาษณ์ในส่วนของความคิดเห็นของผู้รับสาร ซึ่งได้แก่ คุณพัฒน์พงศ์ ลำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และ คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่บุคคลเหล่านี้ นอกจากจะเป็นผู้บริโภคการสร้างความหมายและวาทกรรมต่างๆ เหล่านั้น แล้ว ยังมีสถานะของความเป็นสื่อสารมวลชน ที่โดยบทบาทหน้าที่แล้วจะต้องมีการกลั่นกรองตรวจสอบเนื้อหาข่าวสารที่ตนเองต้องการนำเสนอ ก่อนนำออกเผยแพร่ ขณะเดียวกันในการเปิดรับข่าวสารจากแหล่งอื่น (ในที่นี้หมายถึงรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์) บุคคลเหล่านี้ย่อมต้องมีการตรวจสอบ กลั่นกรองเนื้อหาเหล่านั้นเข้ามาในระบบความคิดของตนเอง ก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ ออกสู่สังคมต่อไปในฐานะของสื่อกลางระหว่างอำนาจรัฐกับประชาชนเช่นเดียวกัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาวิจัยในส่วนนี้ จึงพบข้อคิดเห็นที่มีทั้งสอดคล้อง และแตกต่างกันไป ซึ่งโดยมากจะปรากฏออกมาในลักษณะของทั้งการสนับสนุน ตำหนิ เสนอแนะให้แก้ไข และการแสดงความคิดเห็นที่มีความห่วงกังวลต่อการนำเสนอเนื้อหา หรือ การสร้างวาทกรรมต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ทั้งนี้ จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้รับสารทั้งสามท่าน อภิปรายได้ว่า ทั้งหมดให้การยอมรับกับการเผยแพร่วาทกรรมที่ผู้นำเป็นผู้สื่อสารด้วยตนเอง ซึ่งในที่นี้ นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สามารถส่งผลต่อผู้ฟังได้ตามเจตนาของผู้ส่งสารที่สร้างวาทกรรมออกมาตามความหมายต่างๆ เนื่องจากผู้พูดเป็นผู้นำของประเทศ ประชาชนย่อมต้องการที่จะรับทราบข้อเท็จจริงจากปากของผู้นำ มากกว่าที่จะให้บุคคลอื่นออกมาทำการชี้แจง บอกกล่าวแทน ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ผู้รับสารให้ความคิดเห็นเน้นไปในส่วนของการกระบวนการสร้างความหมายของวาทกรรมในการกล่าวถึงการทำงานตามนโยบายทั่วไปในสถานการณ์ปกติ ซึ่งเป็นการยืนยันแนวคิดการใช้สื่อมวลชนของนักการเมืองของ “ดร. นิธิ ธีรฤกษ์” ในส่วนที่ว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นในการใช้พื้นที่สื่อเพื่อหวังผลในทางการสนับสนุนแผนงานพรรคการเมือง และหน่วยงานราชการ ที่จะส่งผลต่อการประสานการทำงานให้เป็นเอกภาพคล่องตัว

แต่ในส่วนของการเผยแพร่ว่าทศวรรษในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง แม้ว่านายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ที่จะต้องออกมารายงานสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง เพราะเหตุการณ์นี้เป็นเรื่องสำคัญระดับประเทศ แต่ผู้รับสารได้แสดงความห่วงกังวลต่อการนำเสนอเนื้อหา หรือ การสร้างวาทกรรมต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ว่าอาจไปสร้างความขัดแย้งเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ทั้งนี้ ความคิดเห็นของทั้งสามท่านมีลักษณะที่แตกต่างกันไปหลายระดับ และให้การยอมรับในการนำเสนอเนื้อหาสาระของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายเรียงลำดับ ได้ดังนี้

1. คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

ผู้วิจัยเห็นว่าคุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ ค่อนข้างให้การยอมรับ และให้ความชอบธรรมในระดับสูง ต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ที่แม้ว่าในความคิดเห็นส่วนตัวแล้ว ไม่ต้องการให้มีประเด็นทางการเมืองในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แต่ควรจัดเวลาในรอบ หรือจัดเป็นรายการพิเศษออกไปเป็นการเฉพาะ แต่เมื่อบ้านเมืองมีสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความแตกแยกรุนแรง ผู้รับสารท่านนี้จึงเห็นว่า นายกรัฐมนตรีสมควรที่จะมีการรายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ ตามหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี

โดยในส่วนของ แนวคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ของ “อดุลย์ จาตุรงค์กุล” ได้กล่าวว่า “การโน้มน้าวใจ และการจูงใจต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ มนุษย์ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการจูงใจบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การสื่อสารเพื่อจูงใจ อันเป็นสถานการณ์ที่บุคคลที่เป็นแหล่งข่าวสารหวังที่จะให้ผู้รับสารก่อปฏิกิริยา ตอบสนองต่อข่าวสาร มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้รับสารให้ดำเนินไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง” ซึ่งสำหรับความคิดเห็นของผู้รับสารท่านนี้ แม้จะยอมรับว่าวัตถุประสงค์ของรายการนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระ การทำงานของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล หรือเป็นการประชาสัมพันธ์งานที่รัฐบาลได้ดำเนินการ แต่คุณพัฒน์พงศ์ให้ความเชื่อถือว่า ด้วยตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะสามารถสร้างความเชื่อถือ หรือโน้มน้าวใจ หรือจูงใจประชาชนให้เชื่อถือ เห็นด้วย และคล้อยตามในสิ่งที่พูดได้ ซึ่งแม้ว่าจะจะเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง การนำเสนอเนื้อหา หรือบอกเล่าสถานการณ์ของนายกรัฐมนตรี ย่อมเป็นสาระและข้อเท็จจริงมากกว่าช่องทางอื่นๆ ที่ไม่

สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด เพราะเมื่อมองไปถึงปุมหลังทางการศึกษาของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่จบจากต่างประเทศ พุดจาด้วยหลักการและเหตุผล ที่สำคัญเมื่อประเทศชาติอยู่ในภาวะของความขัดแย้ง ช่วงเวลาดังกล่าวนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังในการสื่อสารเป็นพิเศษ ดังนั้น เนื้อหาในการพุดจึงสามารถเชื่อถือได้ โดยเฉพาะเมื่อสื่อสารทางสื่อโทรทัศน์ ยิ่งช่วยเสริมให้การโน้มน้าวใจประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ในส่วนของบทบาทหน้าที่ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ คุณพัฒนพงศ์ ลำเนียงเสนาะ มีความคิดเห็นว่า รายการนี้มีบทบาทตรงตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน กล่าวคือ บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) และ บทบาทในการกระตุ้นเร้า (Mobilization) ตรงตามแนวคิดของ “เดนนิส แมค เควล” (Dennis Mc Quail) ขณะเดียวกันยังมีบทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล (Surveillance) และ บทบาทในการประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆ ของสังคม (Correlation) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ “แฮร์โรลด์ ลาสเวลล์” (Harrold Lasswell) โดยแสดงความคิดเห็นว่า ทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง รายการนี้ได้ทำการบอกเล่าอธิบาย ถึงการทำงานของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล และยังเป็นพื้นที่ชี้แจงสถานการณ์ บอกกล่าวการดำเนินการต่างๆ ซึ่งนายกรัฐมนตรีควรมีโอกาสสื่อสารในสิ่งที่ตนเองกระทำการต่างๆ ในช่วงการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือในช่วงสลายการชุมนุม เพื่อที่สังคมอีกข้างจักไม่ฟังความข้างเดียวจากแหล่งอื่น ซึ่งอาจขาดข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงมีความชอบธรรมที่จะออกมาบอกกล่าวถึงสิ่งที่ตนเองทำ ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้รายการนี้ยังมีบทบาทในการสอดส่องดูแลสังคมประชาชนจะรับรู้ และช่วยกันหาทางแก้ไข ตลอดจนช่วยกันเป็นหูเป็นตารายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ ได้ ตรงตามข้อเท็จจริง ขณะเดียวกัน รายการนี้ยังสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม เพราะรายการมีการพยายามที่จะสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่นๆ และยังมีบทบาทในการไขข้อข้อใจของสังคมที่ยังคลงแคลงใจในประเด็นต่างๆ ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งถือเป็นการประสานความเข้าใจความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคมต่อไปได้ แต่ในส่วนของ บทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นเร้าทางการเมือง คุณพัฒนพงศ์เห็นว่าพบน้อย เนื่องจากโดยมากนายกรัฐมนตรีมิได้นำประเด็นทางการเมืองมากกล่าวในรายการนี้ แต่รายการนี้มีบทบาทในการ ผลักดันเรื่องต่างๆ ที่สำคัญกระตุ้นสังคมให้กระตือรือร้นในการดำเนินการต่างๆ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้มีการพัฒนามากขึ้น ที่สำคัญในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง รายการนี้ก็กลับมีบทบาทในการกระตุ้นเร้าสะท้อนปัญหาเพื่อเรียกร้องการร่วมมือกันแก้ไข เพื่อความสงบสุขของประเทศ

อย่างไรก็ดี จากข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าโดยภาพรวมแล้ว คุณพัฒน์พงศ์ สำเนียงเสนาะ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ค่อนข้างที่จะให้การสนับสนุนรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์อย่างมาก ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบรรณาธิการท่านนี้จึงมีลักษณะที่เสนอเพื่อการแก้ไขนั้น ส่งผลต่อการเสริมบทบาทหน้าที่ของรายการด้านต่างๆ ได้อย่างมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เสนอว่าให้ปรับรูปแบบรายการ เช่น นายกรัฐมนตรีควรลงพื้นที่ต่างๆ ให้มากกว่าการนั่งกล่าวในห้องส่ง และนำเสนอเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของสังคมวงกว้าง

2. คุณณฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ผู้วิจัยเห็นว่า คุณณฤตย์ เสกธีระ ค่อนข้างให้การยอมรับ และให้ความชอบธรรมในระดับปานกลาง ต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง กล่าวคือ นอกจากมีความคิดเห็นที่ไม่ควรมีประเด็นทางการเมืองในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แต่ควรจัดเวลานอกกรอบ หรือจัดเป็นรายการพิเศษออกไปเป็นการเฉพาะแล้ว ผู้รับสารท่านนี้ยังเห็นด้วยว่า รายการนี้เป็นรายการที่ดี ที่นายกรัฐมนตรีควรบอกเล่าถึงการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ และควรมีรายการลักษณะในทุกๆ รัฐบาล เพราะผู้นำควรมีโอกาสบอกกล่าวถึงการทำงานโดยตรงด้วยตนเอง ทั้งนี้การบอกกล่าวในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสิ่งที่ดี สามารถกระทำได้ แต่ได้สิ่งที่บอกกล่าวไปนั้น ประชาชนอาจเชื่อและไม่เชื่อ ย่อมขึ้นกับเนื้อหาที่นำเสนอ

ในส่วนของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ บรรณาธิการท่านนี้เห็นว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นการประชาสัมพันธ์งานที่รัฐบาลได้ดำเนินการ ตลอดจนการรายงานสถานการณ์ชี้แจงเรื่องราวของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งถือเป็นการโน้มน้าวใจ แต่หากพิจารณาจากแนวคิดของ "Bettinghaus" ที่ระบุถึง "เงื่อนไขของความสำเร็จในการโน้มน้าวใจ" ว่าประกอบไปด้วย 1. ความคล้ายคลึงกันหรือความแตกต่างกันระหว่างผู้ส่งสาร 2. ความแตกต่างในเนื้อหาสาระ และ 3. ความแตกต่างในช่องทางที่ใช้การสื่อสาร บรรณาธิการท่านนี้มีความคิดเห็นว่าเป็นสถานการณ์ปกติที่การสื่อสารโดยผู้นำประสบความสำเร็จได้ แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถเชื่อถือคำพูดของฝ่ายไหนได้ เนื่องจากฝั่งภาครัฐอยู่ในฐานะของคู่ขัดแย้ง หรือ อีกนัยหนึ่งการโน้มน้าวใจของนายกรัฐมนตรีหรืออภิสิทธิ์ไม่ประสบผลสำเร็จในช่วงนี้ ส่วนเนื้อหาสาระนั้นหากเป็นข้อเท็จจริงทาง

ตัวบทกฎหมาย หลักการแห่งความถูกต้อง ย่อมสามารถเชื่อถือได้ แต่ช่วงความขัดแย้ง ผักฝ้าย ต่างๆ ย่อมยึดมั่นในชุดข้อมูลของฝ่ายที่ตนเองสนับสนุน และปิดกั้นข้อมูลของอีกฝั่ง ดังนั้น การโน้มน้าวใจในช่วงเวลาแห่งความขัดแย้งค่อนข้างไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แม้ว่าโทรทัศน์เป็นจุดแข็งที่จะสามารถโน้มน้าวใจผู้ชมรายการได้ ซึ่งตรงกับการวิจัยของ “เบอร์โล” ที่ว่าช่องทางถือได้ว่าเป็นพาหนะนำสารไปส่งผู้รับสาร โดยนำสารไปสู่ประสาทรับรู้ลึกทั้ง 5 แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้ง การสื่อสารจากภาครัฐอาจไม่มีผลต่อการโน้มน้าวใจไปได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เพราะคนยังมีช่องทางอื่นๆ ในการรับข่าวสาร เช่น เคเบิลทีวี วิทยุชุมชน

ในส่วนของบทบาทของรายการ หากยึดตาม แนวคิดของ “เดนนิส แมคเคเวล” คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มีความคิดเห็นว่า รายการนี้มีบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) เป็นพื้นที่ที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดความเข้าใจผิด เช่นเดียวกับในสถานการณ์ความขัดแย้งที่รายการถือเป็นช่องทางหนึ่งที่ประชาชนจะเลือกเปิดรับข้อมูลจากนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ส่วนบทบาทในการกระตุ้นรื้อนั้น บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มีความคิดเห็นว่าด้านหนึ่งรายการมีบทบาทการกระตุ้นความคิดอ่านของประชาชนด้านการพัฒนาประเทศ แต่หากเป็นช่วงความขัดแย้งรายการนี้ไม่มีผลในการกระตุ้นรื้อ หรือมีบทบาทใดๆ กับกลุ่มคนฟังกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล เพราะคนกลุ่มนี้จะหันไปรับข่าวสารจากสื่ออื่นแทน เช่น วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี

ส่วนบทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล (Surveillance) และ บทบาทในการประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆ ของสังคม (Correlation) ตามแนวคิดของ “แฮร์โรลด์ ลาสเวลล์” (Lasswell, H.D.) คุณนฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มีความคิดเห็นว่าแม้ว่าโดยทั่วไปรายการนี้เป็นช่องทางที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งมีหน้าที่ที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ต่างๆ มาบอกกล่าวให้กับประชาชนหลายคนได้รับทราบ และยังสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมที่ทุกภาคส่วนจะมีความเข้าใจการทำงานไปทิศทางเดียวกันเกิดเอกภาพในการทำงาน แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้ง บทบาทในการสอดส่องดูแล หรือ การชี้แจงเรื่องราวในสังคม อาจไม่มีผลมากนัก เพราะนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มิได้สถานะเป็นกลาง แต่เป็นฝ่ายตรงข้าม ดังนั้นข้อมูลข่าวสารอาจเชื่อถือได้หรือไม่ได้ ซึ่งหากรายการมีเนื้อหาที่พบว่านายกรัฐมนตรีมีการใช้เนื้อหาที่เข้าข่ายยุยงปลุกปั่น ย่อมแสดงว่านายกรัฐมนตรีมีเจตนาอย่างอื่น

อย่างไรก็ดี จากข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าโดยภาพรวมแล้ว คุณณฤตย์ เสกธีระ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ค่อนข้างที่จะให้การสนับสนุนรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในระดับปานกลาง ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบรรณาธิการท่านนี้จึงมีลักษณะที่สะท้อนว่ารายการควรปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหา ที่ไม่ควรนำเสนอเรื่องทางการเมือง และควรลดเวลาลง โดยตัดช่วงพิธีกรถามตอบออกไป เนื่องจากช่วงนี้ค่อนข้างมีลักษณะของการโน้มน้าวความคิดทางการเมือง

3. คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน

ผู้วิจัยเห็นว่า คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ ค่อนข้างให้การยอมรับ และให้ความชอบธรรมในระดับต่ำ ต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง กล่าวคือ แม้ว่าโดยหลักการแล้ว บรรณาธิการท่านนี้จะเห็นด้วยว่า รายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นรายการที่ดี นายกรัฐมนตรีควรบอกเล่าถึงการทำงานให้ประชาชนได้รับทราบ แต่ก็เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องมียารายการรูปแบบนี้ในทุกๆ รัฐบาล เพราะนายกรัฐมนตรีสามารถใช้สื่ออื่นๆ เป็นช่องทางสื่อสารได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่ไม่ควรมีประเด็นทางการเมืองในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ยิ่งหากเป็นประเด็นในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เห็นว่าไม่ควรนำมากล่าวในรายการนี้เลย เพราะสื่อมวลชนทั่วไปมีการนำเสนออยู่แล้ว นายกรัฐมนตรีควรนำเสนอเรื่องนี้ในการให้สัมภาษณ์สื่อตามปกติประจำวัน

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โน้มน้าวใจ อันเป็นลักษณะการสื่อสารที่พยายามชักจูงเพื่อให้ได้รับการตอบสนองที่ต้องการจากผู้รับสาร ตามคำกล่าวของ “แอนเดอร์สัน” (Andersen) คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ มองว่ารายการนี้ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ ไม่สามารถโน้มน้าวใจผู้ชมรายการได้เท่าที่ควร เพราะไม่มีความชำนาญในการพูดจาให้จับใจประชาชน ดังนั้น ความน่าเชื่อถือที่จะสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสารหรือผู้รับชมรายการ จึงยังไม่ประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกัน เนื่องจากรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นรายการที่เลียนแบบรายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน ซึ่งสะท้อนว่าคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่มีภาวะผู้นำ ดังนั้น ผลต่อการโน้มน้าวใจจึงไม่เกิด ส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้ง บรรณาธิการท่านนี้มีความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับหลักฐานและเหตุผลที่นำมากล่าวอ้างอิง ซึ่งโดยภาพรวมแล้วไม่ประสบความสำเร็จ เพราะนายกรัฐมนตรีกล่าวข้อมูลด้านเดียว ขณะที่ปิดกั้นข้อมูลอีกด้าน ส่วนช่องทางโทรทัศน์นั้น

อาจไม่นำน่าวประชาชนได้ในประโยชน์ทางการเมืองของตนเอง คือ ประชาชนได้เห็นหน้าค่าตา แต่ถือว่าไม่เกิดประโยชน์กับประเทศชาติโดยรวม เพราะผลที่ได้จากรายการนี้ ถือว่ายังไม่คุ้มค่ากับการใช้เวลาของทางสถานี หรือ ค่าดำเนินการต่างๆ ในการออกอากาศ

นอกจากนี้ในส่วนของบริษัทหน้าที่ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ทั้งบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และบทบาทในการกระตุ้นเร้า ตามแนวคิดของ “เดนนิส แมคควอล” (Dennis Mc Quil, 1960) คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างสิ้นเชิง ที่ว่า การออกโทรทัศน์ทุกวัน อาทิตยของนายกรัฐมนตรีไม่จำเป็น และไม่มีบทบาทหรือเกิดประโยชน์ในเชิงนโยบาย เพราะนายกรัฐมนตรียังมีโอกาสพบสื่อมวลชนอยู่แล้วในการสัมภาษณ์รายวันทั่วไป และหากยังเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง รายการนี้ยังอาจมีบทบาทในการสร้างความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ส่วนบทบาทในการกระตุ้นเร้าความคิดต่างๆ หรือความคิด ล้าแก่ทางการเมือง ก็ไม่มีเช่นเดียวกัน เพราะเนื้อหาที่น่าเสนอ การเปลี่ยนพิธีกร เปลี่ยนสถานที่ ไม่ช่วยเสริม เพราะในการบริหารงานนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในหลายๆ ประเด็น จึงไม่มีความน่าเชื่อถือพอที่จะสามารถแสดงบทบาทกระตุ้นสำนึกต่างๆ นอกจากนี้ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง การที่นายกรัฐมนตรีกล่าวโจมตีฝ่ายตรงข้าม สิ่งเหล่านี้กลับส่งผลลบให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่พอใจ เพิ่มความเกลียดชังผู้ชุมนุมมากขึ้นไปอีก ดังนั้นรายการนี้จึงไม่มีบทบาทที่จะกระตุ้นเร้าสิ่งสร้างสรรค์ หรือคลี่คลายสถานการณ์ แต่กลับกระตุ้นให้ความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น

ส่วนบทบาทหน้าที่ในการสอดส่องดูแล (Surveillance) และ บทบาทในการประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆ ของสังคม (Correlation) ตามแนวคิดของ “แฮร์โรลด์ ลาสเวลล์” (Lasswell. H.D.) คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ ยังคงมีความคิดเห็นว่ารายการนี้ ไม่สามารถแสดงบทบาทเหล่านี้ได้ เพราะในช่วงความขัดแย้ง นายกรัฐมนตรีถูกตั้งคำถามจากฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งสื่อมวลชนว่าเลือกพูดเฉพาะในด้านที่ตัวเองได้ประโยชน์ทางการเมือง นอกจากนี้ในช่วงต่อมานายกรัฐมนตรียกบทบาทความรับผิดชอบไปอยู่ที่ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) ซึ่งนายกรัฐมนตรีมิได้ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้สั่งการให้ทหารปฏิบัติการทางกฎหมายกับประชาชน ดังนั้น เมื่อนายกรัฐมนตรีมิได้แสดงภาวะผู้นำในเหตุการณ์ความสูญเสียต่างๆ ที่เกิดขึ้น รายการนี้จึงไม่มีบทบาทในการสอดส่องดูแล และรายงานสถานการณ์ตามความเป็นจริงได้เท่าที่ควร นอกจากนี้การที่นายกรัฐมนตรีมีกระบุว่ากลุ่มเสื้อดำเป็นผู้ที่อยู่กลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดง และพูดถึงสถานการณ์เฉพาะในมุมด้านบวกของฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายทหาร สิ่งนี้อาจทำให้ผู้ชุมนุมเกิดความรู้สึกไม่พอใจ และในที่สุดรายการนี้จึงมีบทบาทในการเพิ่มความขัดแย้ง แยกแยะในสังคมให้มากขึ้น

จากข้างต้น เมื่อโดยภาพรวมแล้ว คุณนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ บรรณาธิการโต๊ะข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน ค่อนข้างที่จะไม่ให้การสนับสนุนรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบรรณาธิการท่านนี้ จึงมีลักษณะที่ชี้ชัดถึงความจำเป็นที่ควรมีรายการลักษณะเช่นนี้หรือไม่ โดยคุณนิภาวรรณมีข้อเสนอไว้ตั้งแต่การปรับรูปแบบรายการที่ไม่ควรนำเสนอ หรือรายงานความขัดแย้งทางการเมือง เพราะสื่อมวลชนโดยทั่วไปมีการนำเสนออยู่แล้ว ขณะที่ในระดับต่อมา คุณนิภาวรรณเห็นว่าไม่ควรมีรายการนี้เลย เพราะนายกรัฐมนตรีมีการพบปะสื่อมวลชนมากมายอยู่แล้ว และอีกด้านอาจไปสร้างความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ดี การอภิปรายความคิดเห็นของผู้รับสารทั้งสามท่าน ผู้วิจัยพบว่าด้านหนึ่งอาจมองได้ว่ามาจากแรงขับเคลื่อนจากทิศทางการทำงานขององค์กรสื่อที่สังกัด ซึ่งอาจส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็น ที่เป็นไปตามทิศทางนั้นๆ แต่อีกด้านหนึ่ง บรรณาธิการทั้งสามท่านต่างสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ออกมาจากมุมมองของตนเองในฐานะผู้รับสารคนหนึ่ง ดังนั้น ผู้รับสารทั้งสามท่าน จึงถือเป็นตัวแทนของผู้รับสารในสังคมไทย 3 ระดับ ที่มีความคิดเห็นต่อรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ผู้รับสารได้ในภาพรวม

นอกจากนี้ หากมองตามแนวทางของนิเทศศาสตร์เพื่อการพัฒนา ตามแนวคิดของ “แดเนียล เลอร์เนอร์” (Daniel Lerner, 1958) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ไม่สามารถดำเนินไปได้ ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ จากเครือข่ายของการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้ ถ้าหากมีการนำการสื่อสารมาใช้ให้ถูกต้องและเพียงพอแล้ว ก็จะสามารถช่วยส่งเสริมการพัฒนาของประเทศได้อย่างมาก ดังนั้นสำหรับรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แล้ว แม้ว่าผู้รับสารในกลุ่มบรรณาธิการจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป แต่โดยภาพรวมแล้ว ผู้รับสารมีความคิดเห็นว่าการจัดการกับสถานการณ์ความขัดแย้ง นายกรัฐมนตรี จำเป็นจะต้องมีกระบวนการสื่อสารที่มีความระมัดระวังมากกว่าการบอกเล่าทั่วไป หรือหมายถึงการใช้เครือข่ายการสื่อสารที่ภาครัฐนั้นมีอยู่แล้วอย่างเพียงพอให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ ด้านหนึ่งเพราะต่างเห็นถึงพลาณภาพของวาทกรรมที่จะมีผลต่อการสร้างสรรค์ และ การทำลาย ได้ตามแต่เจตนา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดวาทกรรมในมุมที่ว่า วาทกรรมนั้นมาพร้อมกับอำนาจในการกดทับปิดกั้นและเผยแพร่ความหมายต่างๆ ขณะที่อีกด้านหนึ่งก็สะท้อนว่า ผู้สื่อสารควรใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในลักษณะที่มุ่งสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ตลอดจนเพื่อความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการต่างๆ ไปใน

ทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวในเรื่องของข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ตรวจสอบได้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในช่วงเวลานั้น โดยควรเลี้ยงที่จะไม่กล่าวในเชิงการแสดงความคิดเห็น ที่อาจสร้างเงื่อนไขไปสู่ความขัดแย้งเพิ่มเติม ซึ่งมีผลกระทบต่อไปในสังคมและการพัฒนาประเทศชาติ ดังที่ แดเนียล เลอร์เนอร์ กล่าวว่า “เพราะการสื่อสารเป็นทั้งดัชนีของการพัฒนา และเครื่องมือหรือวิธีการของการพัฒนาสังคม” นอกจากนี้ “บทบาทของการสื่อสารยังมีประสิทธิผลต่อสังคม มีหน้าที่ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคม เมื่อใดไม่มีการสื่อสารซึ่งกันและกัน เมื่อนั้นก็ไม่มีสังคม หรือในมุขกลับเมื่อใดไม่มีสังคม เมื่อนั้นก็ไม่มีการสื่อสาร”¹⁰²

มิติที่สาม - อภิปรายความเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

‘จากการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ว่า “เพื่อศึกษาวาทกรรม ความหมาย และกระบวนการสร้างวาทกรรม ของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ชวง “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม–พฤษภาคม 2553” ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการศึกษางานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาตามวัตถุประสงค์ข้อนี้ โดยจากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า มีสิ่งที่สอดคล้องและแตกต่างกับงานวิจัย 2 เล่มด้วยกัน ดังนี้

1. ญาณิศภาค กาญจนวิศิษฐ์ (2547) ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างความหมาย และบทบาทวาทกรรมรายการนายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

งานวิจัยนี้มีส่วนที่คล้ายคลึงกับงานการศึกษาของผู้วิจัย ที่ต่างพยายามค้นหาความหมายของวาทกรรม กระบวนการสร้างวาทกรรม จากรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอบอกเล่าการทำงานของรัฐบาล แต่มีความแตกต่างกันตรงที่งานวิจัย เรื่อง “กระบวนการสร้างความหมาย และบทบาทวาทกรรมรายการนายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน” เป็นการศึกษาในช่วงสถานการณ์ที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะปกติโดยภาพรวม ดังนั้น ผลการวิจัยจึงมีความแตกต่างกัน เช่น ในประเภทของวาทกรรมต่างๆ นั้น จะอยู่ภายใต้การกำกับมาตรฐานความหมายของวาทกรรมที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของตัวผู้พูดเสียเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือทำให้ความหมายที่เกิดขึ้น

¹⁰² เกียรติยา ธรรมวิภักดิ์, “การสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิร์ลเทรด เซ็นเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการสื่อสารมวลชน, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 20.

ส่งผลต่อการสร้างอัตลักษณ์เชิงบวกของนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร ขณะที่ในการศึกษาของผู้วิจัยเป็นการเฉพาะเจาะจงศึกษาในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง ทั้งนี้ค้นพบการสร้าง ความหมายที่ อยู่ภายใต้การกำกับมาตรฐานความหมายของวาทกรรมที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของ ตัวผู้พูดและยังสะท้อนภาพลักษณ์ของคู่ตรงข้าม ที่เป็นการให้ความหมายเชิงลบ ทำลาย ความชอบธรรมแก่คู่ตรงข้ามของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้ถือเป็นแรงบันดาลใจของผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาถึงการสร้างความหมายของวาทกรรม กระบวนการ สร้างวาทกรรมของผู้นำที่มีผลต่อสังคมโดยรวมในด้านต่างๆ ทั้งนี้หากเป็นในช่วงความขัดแย้งทาง การเมืองอย่างรุนแรงเช่นสถานการณ์ในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม 2553 จากการศึกษาของ ผู้วิจัยจึงพบว่ารายการนี้อาจเป็นพื้นที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มขึ้นจากการให้ความหมายต่างๆ ของผู้สร้างวาทกรรม

2. อัญชลี ธีรเนตร (2543) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของ พระพุทธเจ้า” วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชานิเทศ ศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

งานวิจัยนี้มีส่วนที่คล้ายคลึงกับงานการศึกษาของผู้วิจัย ที่ต่างพยายามศึกษาถึงกลยุทธ์ การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ หากแต่แตกต่างกันตรงที่ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาไปที่การสร้างสารเพื่อการ โน้มน้าวใจ โดยพิจารณาเน้นในส่วนของจุดสนใจในสาร และ การใช้แนวคิดการโต้แย้งแสดงเหตุผล ของสตีเฟน ทูลมิน มาใช้เป็นกรอบในการวิจัย นอกจากนี้ แม้ว่าการศึกษาระหว่าง “การสื่อสาร ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า” กับ “การสื่อสารของรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” จะมีความแตกต่างกันในแง่ที่ว่า ด้านหนึ่งเป็นคำสอนของพระมหาศาสดาที่สูงส่ง ควรค่า แก่การเคารพบูชา ได้รับการยอมรับในประชาคมโลกว่าเป็นคำสอนที่เป็นสัจจะเที่ยงแท้ สามารถให้ ความเชื่อถือ ยึดถือนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ส่งผลกระทบในทางลบแก่ผู้ใด ขณะที่คำกล่าวของ นายกรัฐมนตรี ถือว่าเป็นคำพูดของนักการเมืองที่ด้านหนึ่งเป็นการดำเนินการตามหน้าที่ในการ บริหารบ้านเมือง แต่อีกด้านหนึ่งโดยภาพลักษณ์แล้ว อาจดำเนินการเพื่อหวังผลทางการเมือง ซึ่ง ถือว่าคำพูดอาจไม่มีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม คำพูดของทั้งสองแหล่งสาร ถือว่าเป็นคำพูดของผู้ ที่อยู่ในฐานะของผู้นำ กล่าวคือ ด้านหนึ่งเป็นผู้นำแห่งพระพุทธศาสนา อีกด้านหนึ่งเป็นผู้นำใน เรื่องของการเมืองการปกครอง ดังนั้น ทั้งสองส่วนจึงมีความสอดคล้องกัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า ในการวิเคราะห์เนื้อหา หรือ วาทกรรมในเชิงของนิเทศศาสตร์พัฒนาการ ตามแนวคิดการสื่อสาร เพื่อการโน้มน้าวใจแล้ว หากมีการใช้เทคนิคต่างๆ และวิธีการที่อาศัยการวางแผนแล้ว ผลสำเร็จ จากการโน้มน้าวใจก็เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้มีจำเป็นว่าการโน้มน้าวใจนั้น จะดีกรอบเฉพาะในเรื่องของ

ความรู้ หลักคำสอน แต่ยังคงไปถึงการโน้มน้าวใจในทางการเมือง โดยเฉพาะในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งตามที่ถูกวิจัยได้ค้นพบ ก็ได้ปรากฏเนื้อหาการโน้มน้าวใจในลักษณะต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ทั้งด้านที่สร้างสรรค์ และด้านที่ทำลาย ตามความตั้งใจของผู้นำเสนอเนื้อหา หรือในที่นี้คือผู้นำ อย่างนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั่นเอง

3. วินัย เชียงเถียร (2542) ศึกษาเรื่อง วาทวิเคราะห์พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา (พ.ศ.2493-2542) วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควชาวิทยา และสื่อสารการแสดง

การวิจัยชิ้นนี้ทำการศึกษาพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการศึกษาของผู้วิจัยที่ทำการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์ตัวบท โดยอิงบริบทของบ้านเมือง ซึ่งผลการวิจัยโดยภาพรวมของ “วาทวิเคราะห์พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา (พ.ศ.2493-2542)” พบข้อสรุปของการสร้างวาทกรรม แบ่งเป็นแก่นเรื่องสำคัญเกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เน้นเรื่องคุณธรรม และการพัฒนาสอดคล้องกับบริบททางบ้านเมือง เช่นเดียวกัน ส่วนผลการวิจัยของผู้วิจัยค้นพบการสร้างวาทกรรมแบ่งเป็นหมวดหมู่ และยังมีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับบริบทของบ้านเมืองโดยตรง นอกจากนี้ งานวิจัยทั้งสองเล่มยังมีการใช้วิธีการโน้มน้าวใจด้วยการอ้างเหตุผลต่างๆ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ฟังคล้อยตาม และนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งวิเคราะห์ตามแนวคิดการโต้แย้งแสดงเหตุผลของ สตีเฟน ทูลมิน หากแต่ในความแตกต่างกันนั้นพบว่า การศึกษาเรื่อง วาทวิเคราะห์พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เป็นการค้นพบถึงพระราชดำรัสที่แสดงถึงคุณธรรมและการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของบ้านเมืองที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามยุคสมัย สะท้อนถึงความเป็นพระมหากษัตริย์ที่ยึดมั่นในหลักทศพิธราชธรรม ขณะที่งานวิจัยของผู้วิจัย โดยภาพรวมแล้วค้นพบถึงวาทกรรมที่สะท้อนถึงการโน้มน้าวให้ผู้รับสารเห็นด้วย คล้อยตาม ภายใต้การแสดงผล เกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาล และปฏิบัติการต่างๆ ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ที่จะส่งผลไปยังการได้รับความชอบธรรมต่างๆ ของนายกรัฐมนตรีในการดำรงสถานะเป็นรัฐบาลบริหารบ้านเมืองต่อไป

4. รัตนาวดี สำนานสุข (2545) ศึกษาเรื่อง "วาทกรรมวิเคราะห์ รายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน และ รายการชวนออนไลน์" วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาทฤษฎี และสื่อสารการแสดง

การศึกษาเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์นั้น มีความคล้ายคลึงกับงานศึกษาวิจัยของผู้วิจัย ในลักษณะที่ว่าเป็นการศึกษาวาทกรรมของนักการเมืองระดับผู้นำ ซึ่งมีทั้งนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร และอดีตนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ที่ใช้สื่อมวลชนเป็นพื้นที่ในการบอกเล่าข่าวสารต่างๆ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกันในส่วนของแนวคิดการโต้แย้งแสดงเหตุผลของ สตีเฟน ทูลมิน มาประกอบการศึกษาวิจัย เพื่อแสดงถึงหลักการและเหตุผลต่างๆ ที่ผู้นำใช้อ้างอิงเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้กับเนื้อหาที่นำเสนอ อย่างไรก็ตาม มีความความแตกต่างกันตรงที่ว่า งานวิจัยเรื่อง วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบวาทะระหว่าง 2 ผู้นำ ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาแสดงในการโต้แย้งแสดงเหตุผล จึงมีชุดข้อมูลทั้งสองด้าน ให้เห็นถึงการโต้แย้งระหว่างกัน และการหาเหตุผลมาเสริมน้ำหนักความน่าเชื่อถือ ภายใต้บริบทของสถานการณ์บ้านเมืองที่อยู่ในภาวะปกติ ส่วนงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ดวบท รายการ "เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์" ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ปี พ.ศ. 2553 นั้น เป็นการนำเสนอชุดข้อมูลในการโต้แย้งแสดงเหตุผลของนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่สะท้อนถึงความพยายามหาหลักฐาน เหตุผล มาเสริมให้ความหมายต่างๆ ที่นายกรัฐมนตรีกล่าวถึง ในบริบทที่มีความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง มีความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความชอบธรรมของนายกรัฐมนตรี หรือเพื่อให้การโน้มน้าวใจในประเด็นต่างๆ ประสบความสำเร็จ นั่นเอง

5. เกียรติยา ธรรมวิวัฒน์ (2544) ศึกษาเรื่อง การสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติ ในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

การวิจัยเรื่องการสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติ ในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยนี้ มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของผู้วิจัยในลักษณะที่เป็นการศึกษาการสื่อสารในภาวะวิกฤติ หากแต่งานวิจัยเรื่องการสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติ ในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย

ไทยนี้ มุ่งเน้นไปที่การสื่อสารของสื่อสารมวลชนที่เป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย ขณะที่งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หัตถ์พหุรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เป็นการศึกษาถึงการสื่อสารของผู้นำในระดับนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม งานวิจัยทั้งสอง มีการนำแนวคิดบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนมาใช้ในการวิเคราะห์วิจัย ทั้งนี้ เพราะในสภาวะการณ์ดังกล่าว สื่อสารมวลชนเข้ามามีบทบาทอย่างมาก ในความต้องการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ทั้งนี้ งานวิจัยเรื่องการสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติ ในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยได้ข้อสรุปในภาพรวมที่ว่าในภาวะวิกฤติมีผลต่อการรายงานข่าวของสื่อมวลชนหลายด้าน สื่อมีการสร้างความไม่ชัดเจน โดยแต่ละสถานีสร้างความจริงของตนเองขึ้นมาให้มีความแตกต่างจากสถานีอื่น และยังพบว่า ทุกสถานีรายงานข่าวเข้าข้างอเมริกามากกว่าพวกมุสลิม ขณะที่งานวิจัยของผู้วิจัยสรุปถึงการใช้อำนาจในการส่งผ่านวาทกรรม ที่มีกระบวนการสร้างวาทกรรม การสร้างสารด้วยวิธีการโน้มน้าวใจ ที่สะท้อนถึงการสร้างความชอบธรรมของผู้สร้างสาร และปฏิกิริยาต่างๆ ในสังคมต่อการแสดงบทบาทนั้นๆ ซึ่งหากมองด้านหนึ่งอาจได้ผลการวิจัยที่แตกต่างกันไป แต่ในด้านหนึ่งสะท้อนว่างานทั้งสองชิ้นมีความคล้ายคลึงกัน เพราะต่างเล็งเห็นถึงพลังของการใช้สื่อสารมวลชนในการบอกเล่า อธิบาย ตีแผ่สถานการณ์ โดยเฉพาะในช่วงที่สังคมเกิดภาวะวิกฤติต่างๆ

อภิปรายภาพรวมจากผู้วิจัย

จากความต้องการศึกษาวิจัยของผู้วิจัย จนนำมาสู่ผลการศึกษาวิจัยที่ได้กล่าวไปนั้น มิใช่ความต้องการตีแผ่ว่าสิ่งที่ผู้นำสื่อสารออกมา ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ เป็นคำพูดที่มีข้อเท็จจริง หรือ เป็นความเท็จ เพราะประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์วาทกรรม คือ ในการวิเคราะห์วาทกรรมนั้นมิได้อยู่ที่ว่า คำพูด หรือสิ่งต่างๆ เหล่านั้นเป็นจริง หรือเป็นเท็จ หากแต่ความสนใจกลับอยู่ที่ “กฎเกณฑ์ชุดหนึ่ง” ที่เป็นตัวกำกับให้การพูด/กระทำ หรือกล่าวให้เข้าใจได้ง่ายคือ อะไรเป็นที่มาที่ไปของการกล่าวชุดถ้อยคำต่างๆ แรงจูงใจใดบ้างที่ทำให้มีการกล่าวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในขณะนั้น เพราะหากสิ่งนั้นออกจากปากผู้นำ ผู้วิจัยเชื่อว่าย่อมที่จะส่งผลกระทบทางใดทางหนึ่งให้เกิดขึ้นในสังคม ดังเช่นบริบทที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ ช่วงความขัดแย้งทางการเมือง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2553 ที่มีสถานการณ์เลวร้ายหลายอย่างเกิดขึ้น ไม่มีใครปฏิเสธว่าวาทะของผู้นำจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางใดเลยกับเรื่องราวทั้งหมด เพราะจะเห็นได้ว่าการสร้างความหมายต่างๆ ออกมาเป็นชุดวาทกรรมทั้งหมดนั้น ประกอบไปด้วยการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจในระดับต่างๆ ทั้งกล่าวด้วยวิธีการสร้างจุดจูงใจ และการกล่าวโดยการอ้าง

เหตุผลในรูปแบบต่างๆ นานา ทั้งหมดก็เพื่อโน้มนำให้ประชาชนเห็นด้วย คล้อยตามกับความหมายต่างๆ ที่ผู้สร้างวาทกรรมกล่าวขึ้นมา ซึ่งวิธีการเหล่านี้ เมื่อมีกระบวนการประกอบสร้างอย่างมีขั้นตอน และเป็นการกล่าวของผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรี ย่อมส่งผลทางใดทางหนึ่งให้สังคมได้

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยมีความคิดว่ารายการลักษณะที่ให้ผู้ผู้นำ หรือนายกรัฐมนตรีออกมาบอกถึงการทำงานในด้านต่างๆ เป็นรายการที่ดีและควรที่จะมีรายการแบบนี้ต่อไป แต่มีข้อพึงพิจารณาว่า เมื่อเรารำเรียนกันมาตลอดในการศึกษาองค์ความรู้ของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่ว่า การที่ผู้ใหญ่รับคำสั่งจากทางการมาบอกให้ชาวบ้านเลี้ยวเปิดและสุก ซึ่งสุกในความเข้าใจของผู้ใหญ่ก็คือ หมายน้อยธรรมดา ดังนั้น เมื่อชาวบ้านพากันเลี้ยวหมายน้อยธรรมดา ด้วยปฏิบัติตามคำสั่งคำแนะนำของผู้นำ โดยไม่รู้ว่าเลี้ยวไปด้วยจุดประสงค์อันใด มีประโยชน์อันใด จนใดก็จนนั้น ในสังคมประเทศไทยช่วงเวลาดังกล่าว คำพูดของผู้นำทั้งโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม อาจสร้างความเข้าใจ ความเชื่อ ตลอดจนการแสดงออก ที่มาจากความเข้าใจและความเชื่อนั้นแก่ประชาชนที่ส่งผลต่อสภาพสังคมโดยรวมที่ตามมา ดังนั้น ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง ผู้นำควรใส่ใจในสิ่งที่ตนเองทำการสื่อสารมากเป็นพิเศษ คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาให้มากขึ้น หากปลายทางอยู่ที่ความต้องการปกป้องรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความมั่นคงของประเทศชาติ มิใช่เพียงความต้องการปกป้องรักษาความมั่นคงทางการเมืองของตนเองและพวกพ้อง

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดเริ่มตั้งแต่การพยายามที่จะศึกษาวิจัยการวิเคราะห์วาทกรรมในองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์เพื่อการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยต้องพยายามที่จะค้นหาแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาว่ารายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง มีผลต่อสังคมโดยรวม

2. ในส่วนของการจัดประเภทวาทกรรม และนำเสนอประเด็นที่ตรงกับประเภทวาทกรรม และ การจัดประเภท และคัดเลือกประเด็นของการสื่อสารเพื่อโน้มนำด้วยวิธีการใช้จุดมุ่งใจและการโต้แย้งแสดงผล ผู้วิจัยพบปัญหาที่ว่าประเด็นต่างๆ นั้นมีความคาบเกี่ยวกับ ยากต่อการจัดแยกประเภท ทั้งนี้ ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการอ่านทบทวน ทำความเข้าใจต่อเนื้อหาของประเด็นนั้นๆ แล้วจึงทำการแยกประเภท โดยตัดสินใจเลือกจากประเด็นที่มีความชัดเจนมากที่สุด

3. ในการติดต่อขอสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางฉบับ ผู้วิจัยต้องใช้ความพยายามในการเข้าถึงแหล่งสารที่มีความกังวลใจว่าเนื้อหาการสัมภาษณ์ของตนเองที่จะส่งผลกระทบต่อสถานะของความเป็นบรรณาธิการในองค์กรสื่อ กระทั่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดของแนวคำถาม ตลอดจนวัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถดำเนินการสัมภาษณ์ได้

4. ในการถอดเนื้อความจากการสัมภาษณ์ค่อนข้างใช้เวลามาก เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามที่มีข้อมูลที่ซับซ้อน และไม่ตรงประเด็นในบางคำถาม ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้ความพยายามในการตีความ เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ภาครัฐ

1. ในยามที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะไม่ปกติ พื้นที่สื่อภาครัฐควรคำนึงในการเปิดพื้นที่รายการให้กับผู้ที่เป็นคู่ขัดแย้ง ผู้ที่มีส่วนได้เสียจากเหตุการณ์ และพิจารณาว่าควรให้คนกลางทำหน้าที่แทน

2. นายกรัฐมนตรีควรพิจารณาว่า ควรจัดการกล่าวถึงสถานการณ์ความขัดแย้งในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ ในลักษณะของการแสดงความคิดเห็น ชี้นำความรู้สึก

สื่อเอกชน

ควรนำเสนอข่าวสารช่วงความขัดแย้งทางการเมืองอย่างมีข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ ไม่แสดงความคิดเห็น ชี้นำความรู้สึก หรือยุยงปลุกปั่น

ประชาชน

ควรใช้วิจารณญาณในการเปิดรับข่าวสาร ทั้งจากภาครัฐ สื่อภาคเอกชน ตลอดจนสื่อทางเลือกต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี ฯลฯ และควรที่จะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหลากหลายด้าน หลากหลายที่มา เพื่อการพิจารณาข้อมูลอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการค้นหาวาทกรรม ความหมาย และกระบวนการสร้าง ซึ่งค้นพบการนำเสนอความหมายที่สะท้อนภาพลักษณ์ อุดมการณ์ การสร้างความชอบธรรมต่างๆ ซึ่งมีการปิดกั้นเอกลักษณ์ของความหมายอื่นไว้ ดังนั้น ผู้ที่สนใจศึกษาสามารถต่อยอดเป็นการวิเคราะห์ค้นหาเนื้อหาสารที่ถูกปิดกั้นความหมายไว้ เพื่อให้ได้คำตอบอย่างรอบด้าน และตีแผ่แรงจูงใจของการปิดกั้นความหมายเหล่านั้นของผู้สร้างวาทกรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการปิดกั้นความหมายที่ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้าง

2. นอกจากการศึกษาการสื่อสารของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ แล้ว ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขณะนั้น ในด้านปากฝั่งของคู่ขัดแย้งอย่าง กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็มีการทำการสื่อสาร การสร้างสาร และนำเสนอวาทกรรมต่างๆ ออกมาเช่นเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้ได้ภาพของการปิดกั้นกดทับ ความหมาย และการโต้แย้งแสดงเหตุผลอย่างรอบด้าน จึงควรมีการศึกษาการสื่อสารในกลุ่มที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่าง กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ทั้งนี้ อาจเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้สร้างวาทกรรม หรือเก็บข้อมูลขณะที่กลุ่มนี้เปิดเวทีปราศรัยในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีการแจ้งวาระล่วงหน้าเสนอในสื่อสารมวลชน

